

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletna 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

SCLOVENECE

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto

Izšla vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Vojno poročilo št. 530

Veliki boji v Vzhodni Afriki

Glavni Stab Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Severna Afrika: Na bojišču pri Tobruku delovanje naših prednjih oddelkov. Pri krajevnih spopadih pred kratkim je bilo poleg izgub, prizadejanih sovražniku, zaplenjenega še mnogo orožja.

Vzhodna Afrika: Na raznih odsekih pri Gondarju potekajo srčiti boji.

Nemško letalstvo je bombardiralo cilje v trdnjavi Tobruk.

Na bojišču pri Sollumu sta bili sestreljeni dve sovražni letali.

Dve letali sta še padli na tla v plamenih in sicer je bilo eno letalo zadeto od protiletalskega topništva, ko je sovražnik izvedel polet, ki je povzročil nekaj izgub med muslimanskim prebivalstvom, drugo letalo pa je bilo sestreljeno v boju od našega izvidniškega letala v Džarabubu. Peto angleško letalo je bilo prisiljeno od naše obrambe, da je moralo pristati na obali Marmarice in je bilo zaplenjeno nepoškodovano s posadko treh častnikov in treh podčastnikov.

Buenos Aires, 14. nov. AS. Argentinski list »El Pueblo« objavlja obsežen dopis iz Rima. Clan- kar opisuje uspehe italijanskega brodograja na Sredozemskem morju. Delovanje italijanske trgovske mornarice je neumorno in italijanski mornarji so pokazali izredno junaštvo od začetka vojne do danes.

Neresnične Churchillove navedbe o poteku bitke za Atlantik

Berlin, 14. nov. AS. Churchill je govoril tudi o poteku bitke za Atlantik. Več nemških listov omenja to izjavo in pravi, da so Churchillove navedbe nesramno zlagane in s takimi lažmi hoče Churchill pomiriti angleško javno mnenje, ki se vedno bolj razburja zaradi pomanjkanja živil.

Nemški listi pravijo, da je v štirih mesecih, od marca do junija, Anglija izgubila mesečno pol milijona ton in Churchill si je upal na to trditi, da so angleške pomorske izgube v mesecih od julija do oktobra padle na 180.000 ton mesečno. Nemški tisk pa pobija te številke in pravi, da je Anglija v obeh dobah izgubila mesečno po 850.000 in 500.000 ton, pri tem pa niso vštete velike angleške izgube zaradi tega, ker so parniki zavezili na mine. Nemčija je s potekom bitke za Atlantik lahko izredno zadovoljna. Ne samo angleško vojni brodograjev, ki je v velikih premoči, ni začelo boja, ampak je Nemčija v prvih dveh letih vojne potopila 14.100.000 ton sovražnega brodograja. To se pravi, da je bilo v tem času potopljeno toliko brodograja, kolikor ves čas v prejšnji svetovni vojni.

Ti izredni uspehi so bili doseženi zaradi uspehov nemškega letalstva in zaradi boljše strateškega položaja, ki ga ima v sedanji vojni Nemčija, ko lahko nemške podmornice odhajajo z oporišč od južne francoske obale do skrajnega severa na Norveškem. V letu 1917. je angleška admiraliteta zaradi prevelikih izgub na morju že začela obupavati na zmago in zato si pač lahko predstavljamo, kakšno mora biti Churchillovo res-

nično razpoloženje, ko uvideva, da so dosežanje izgube na morju že dosegle in presegle število potopljenega ladjevja v zadnji vojni.

Churchillovo izzivanje

Rim, 14. nov. AS. V spodnji zbornici je predsednik Churchill še enkrat izjavil, da ne bo okleval bombardirati Rim, če se bo v tej vojni izkazala potreba za tako dejanje.

Bolgarski narod trdno veruje v zmago Osi

Sofija, 14. nov. AS. V bolgarskem parlamentu se nadaljuje razprava o splošni vladni politiki. Med drugimi je govoril poslanec Vasiljev, ki je imel govor, v katerem je zelo strogo obsodil rusko in angleško politiko. Izrazil je svojo veliko naklonjenost za Italijo in za Nemčijo. Pri tem je podčrtal, da je bolgarski narod popolnoma prepričan, da bodo države Osi v tej vojni zmagale. Te njegove besede je poslanska zbornica pozdravila z velikanskim navdušenjem.

Sofija, 14. nov. AS. Od ponedeljka dne 17. novembra naprej bodo gostje v restavracijah in gostilnah lahko prejeli kruh samo na podlagi živilskih kart.

Sofija, 14. nov. AS. Te dni se bodo v Sofiji

Letalonosilka »Ark Royal« potopljena

Rim, 14. nov. AS. Angleška admiraliteta je objavila uradno poročilo, v katerem pravi, da so je angleška letalonosilka »Ark Royal« potopila. Uradno poročilo dodaja, da so letalonosilko sku- žali zveč v kakšno pristanišče, ker jo je zadel torpedo neke podmornice. Poročilo dodaja, da je izguba letalonosilke povzročila torpedo s podmornice, ne dodaja pa nobenih podrobnosti. Angleška admiraliteta še objavlja, da je bilo mnogo članov

posadke rešenih. »Ark Royal« je imel 22 tisoč ton in je imel 1600 mož posadke.

Angleška izvidnica potopljena

Rim, 14. nov. AS. Angleška admiraliteta je objavila, da je bomba zadela angleško izvidniško vojni ladjo »Francoline«. Ladja se je takoj potopila.

Pred zasedanjem japonskega parlamenta

Na prvi seji bo imel predsednik vlade načelen govor

Tokio, 14. nov. AS. Agencija Domei objavlja, da se bo jutri, v soboto, začelo novo zasedanje japonskega parlamenta. Zbornica bo morala obravnavati predloge finančnega in davčnega značaja, prav tako pa še druga vprašanja splošne narodne važnosti, zlasti pa bo sprejela in uredila vse predloge, ki so v zvezi s tem, da se država postavi na tako podlago, da bo kos nalogam vojnega stanja.

Danes dopoldne je bila kratka seja japonske vlade in so na seji odobrili pet zakonskih predlo- gov, ki jih bodo predložili parlamentu. Najvaž- nejši med temi zakonskimi predlogi je, da se preosnuje zakon o letalski obrambi dežele.

Tokio, 14. nov. AS. Prvič se bo zgodilo, da bodo govor, ki ga bo imel predsednik vlade na prihodnji prvi seji parlamenta, posneli na gramofonske plošče in govor nato prenašali po radiu. Prihodnja seja japonskega parla- menta bo v ponedeljek, dne 17. novembra.

Tokio, 14. nov. AS. Legija pristavev »po- moči prestolu«, v kateri so samo člani parla- menta, je objavila proglas na japonski narod,

v katerem pravi, da je japonski imperij na križišču svoje usode, kajti sovražniki Japo- nske pripravljajo napad in groze obstoju japo- nskega cesarstva. Japonski narod zahteva, da naj japonska vlada po parlamentu, ki se bo kmalu sešel, pojasni svojo politiko in do- kaže narodu pot, po kateri mora iti. Izjava se zaključuje z besedami, da je Japonska odlo- čena braniti svoje koristi.

Še eno opozorilo angleškim državljanom v Šanghaju

Sanghaj, 14. nov. AS. Angleški generalni kon- zul je objavil zadnji proglas na angleške držav- ljane, ki biva v Sanghaju, da poteče 15. nov. rok za prijavo za odhod iz Sanghaja. Po 15. nov. najbrž ne bo moglo več oditi iz Sanghaja, ker angleški parniki najbrž ne bodo mogli več pri- ti v Sanghaj.

Nemške čete pred Kerčem

Tudi na drugih odsekih vzhodnega bojišča so bili doseženi veliki uspehi
Letalski napadi na Sebastopol in Kerč

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 14. novembra AS: Nem- ško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na Krimu stoje naše čete tesno pred Kerčem. Mesto in pristanišče sta pod ognjem nemškega topništva.

Letalstvo je obrežne baterije pri Sebastopolu z bombnimi zadetki v polno stavilo izven boja, razdrlo važne vojaške naprave v pristanišču in poškodovalo dve večji vozili. Ostali letalski napadi so veljali četam, ki so bežale iz Kerča. Bojna letala so pri tem potopila dve tovorni ladji s skupno 5.500 tonami.

Tudi na drugih odsekih vzhodnega bojišča so bili doseženi krajevni bojni uspehi.

Na morju okoli Anglije so bojna letala, ki so poletela na oborožen izvidniški polet, poškodovala južno od Lowestofta večjo trgovsko ladjo in uspešno bombardirala ladjedelnice in oskrbovališča v pristanišču Falmouth.

V Severni Afriki so nemška strogolavka le- tala razbila angleške bunkerje pri Tobruku.

Posamezna sovražna letala so v vzhodnem de- lu nemškega državnega ozemlja vrгла majhno šte- vilo eksplozivnih bomb. Civilno prebivalstvo je imelo izgube na mrtvih in ranjenih.

Berlin, 14. nov. AS. Na bojišču ob Doncu so nemške čete med drugim zajele tudi tiste so- jetske vojaške, ki so ob svojem času sodelovali pri angleško-sovjetski zasedbi Perzije. Sov- jetsko poveljstvo je moralo poklicati čete iz Perzije, da jih je lahko vršlo v boj proti nem- ški vojski. Te čete pa niso pokazale nobenega pravega odpora in niso dosegle nobenih uspe- hov. Izgube teh oddelkov pa so bile izredno velike in zelo krvave, na bojišču pa so pu-

stile skoraj vse vojno gradivo, s katerim so bile opremljene.

Stockholm, 14. nov. AS. Vremenoslovci iz- javljajo, da bo morje pri ArhangelSKU mo- ralo začeti zmrzovati v nekaj dneh. Tempera- tura v tem kraju vedno bolj pada in sovjetska vlada je že poslala v te vode mnogo ledolo- milcev, ki naj bi držali v svobodi dohod v to važno pristanišče, kamor bi naj prihajale an- gleške in ameriške ladje, ki dovažajo vojno gradivo. Čez nekaj dni pa v ArhangelSKU ladje že ne bodo mogle več izkrcavati svojega vo- jnega gradiva, in dovoz pomoči za Rusijo se bo s severa moral preseliti na jug.

Helsinki, 14. nov. AS. Finski bombniki so v strogolavskem poletu potopili sovjetsko torpedov- ko, velika sovjetska tovorna ladja pa je v Fin- skem zalivu zavezila na mino in se potopila.

Včeraj zjutraj sta bila v Helsinkiju dana dva znaka za letalsko nevarnost, vendar pa ni bilo nobenih incidentov.

Ujetniki, ki so prišli s petrograjskega bojišča, izjavljajo, da vlada med bolševiški četami ve- liko nezadovoljstvo zaradi pomanjkanja živeža. Politični komisariji so si namreč prisvojili vse za- loge živil in so izjavili vojakom:

Ce hočete jesti, morate vse svoje sile vreči na vzhodni del mesta, kjer se postojanke sovražnih čet utrjujejo.

Hudi napadi na Kerč

Berlin, 14. nov. AS: Nemški pritisk na ožino pri Kerču je vedno hujši. Posebno močno nastopa letalstvo in topništvo. Nemške divizije si utirajo pot med najhujšimi boji proti vzhodu. Sovjetske čete so na enak način minirale ožino kakor že prej pri Perekopu. Sovjetske čete imajo velike izgube. V ostalem so najhujši boji pri Tuli, kjer so sovjetske čete poskusile s protinapadi.

Ostre bitke pri Moskvi

Berlin, 14. nov. AS. Na jugu so hudi boji za prehod v pokrajino petroleja. Toda tudi na dru- gih odsekih napadajo Nemci brez prestanka. Po- sebnost pri Moskvi so zelo ogoričene bitke. Moskva je v sredi velikega polkroga, ki je deloma že v posesti Nemcev. Nemci imajo zasedeno fronto od Kalinina na severu Moskve pa do Tule na jugu Moskve. Tula ima kakih 300.000 prebivalcev in je pomembno industrijsko središče. Lahko pa jo je smatrati že za nekako predmestje Moskve, ker se mesto v ravnini zelo na široko razteguje.

Včeraj je bilo javljeno, da so pri Tuli so- vjetske čete napravile protinapad z divizijo kon- njenice, ki je bila uničena. Vse ozemlje okrog

začela pogajanja za kulturno pogodbo med Bolgarijo in Hrvaško.

Sofija, 14. nov. AS. Kraljica Ivana je v spremstvu knežije Evdokije in soproge pred- sednika vlade obiskala koncert italijanskega čelista Bonuzija, ki ga je organiziral zavod za italijansko kulturo. Koncerta se je udele- žilo mnogo izbranega občinstva. Navzoči so bili tudi italijanski in nemški poslanik in apo- stolski delegat. Kraljica je prisrčno čestitala umetniku.

Sofija, 14. nov. AS. Prosvetni minister je pod- pisal ukaz, ki uvaja italijanščino kot obvezen pred- met v bolgarskih srednjih šolah.

Predsednik birmanske vlade

v Newyorku

Časnikarjem ni smel podati nobenih izjav

Newyork, 14. nov. AS. Predsednik birmanske vlade Oosaw je prišel z ameriš. letalom iz Evro- pe v Ameriko. Zastopniki angleških oblasti so vse storili, da bi preprečili, da predsednik birmanske vlade ne bi podal nobenih izjav ameriškim časni- karjem. Angleški generalni konzul je prišel spre- jet predsednika vlade in se je moral takorekoč vojskovati s časnikarji, da niso prišli do predse- dnika vlade.

Oosaw prihaja iz Anglije, kjer se je več tednov posvetil s Churchillom da bi dosegel to, da bi Birmantia postala angl. dominion. Oosaw je lahko časnikarjem rekel samo to, da se Birma- nija že trideset let bojuje za svojo neodvisnost, toda angleški generalni konzul in njegov spremlje- valec sta ga hitro pograbila pod pazduho in ga odvedla preč od časnikarjev.

Litvinov se je ponesrečil?

Newyork, 14. nov. AS. V Londonu vlada ve- lika zaskrbljenost zaradi usode Litvinova, no- vega sovjetskega poslanika v Washingtonu. Li- tvinov in ameriški poslanik v Moskvi Steinhardt ter direktor informacijske službe v Kairu Mock- ton so šli z letalom iz Samare in bi morali že pred dvema dnevi priti v Teheran ter dalje v Kairo. Toda do sedaj ni o letalu nobene vesti. Nad Kavkazom so bili viharji in je treba računati tudi z možnostjo, da se je letalo ponesrečilo.

K smrtni nesreči francoskega vojnega ministra

Vichy, 14. nov. AS: Preiskava o tragični smrti vojnega ministra generala Hunzigerja, ki se je ubil z letalom na poti med Marseillem in Vichyem

Moskve je kar najmanj pripravno za konjeniške napade. Če so Rusi poslali v boj to orožje, po- tem je jasno, da so že zelo na malem s svojimi četami. Železniško omrežje je letalstvo tako raz- bilo, da ne more več služiti za prevoz čet. Letal- stvo je razbilo tudi več kolodvorov in okrog 3600 železniških voz. Pri sovjetskih četah se kaže po- manjkanje železniškega materiala. Že v začetku vojne so Rusi izgubili 25.000 tovornih vagonov.

Minska polja pred Moskvo

Berlin, 14. nov. DNB: Vojni poročevalec Gün- ter Heysing poroča z vzhodnega bojišča: Niti 100 kilometrov niso prednje nemške straže oddaljene od središča Moskve. Na tem ogromnem ozemlju bi to ne pomenjalo drugega kakor kratek mačji skok. Toda teh 100 km pred Kremliem je treba zelo vestno in temeljito »obdelati«, kajti sovražnik je pred svojim glavnim mestom nakopičil vse zapo- re in vse ovire, ki si jih je mogoče misliti. Ni pre- tirano, ako se reče, da je vse področje eno samo veliko polje min, ki so posebno na vseh cestah in potih pa tudi drugod nakopičene in zapirajo nadaljno prodiranje.

Oporišče za oporiščem morajo nemški napa- danci v utrudljivem podrobnem boju zavzeti. Kljub temu pa je obrobje tega bojišča že predrto. Bila je to obrambna črta od Kaluge do Kalinina, dolga kakih 300 km in je posebno zapirala ceste, ki od Smolenska vodijo v prestolnico. Sovjetske čete so zgradile utrdbeni sistem, ki je bil osnovan na zad- njih vojniških izkušnjah. V nepegljivem valovitem ozemlju, po katerem se plazijo močvirni potoki proti reki Moskvi, je bilo vse posuto z minskimi polji, kjerkoli bi se mogli bližati oklepni vozovi. Tem so sledili metalci ognja, ki pa so bili zaka- pani v zemljo in jih napadalec ni mogel videti. To so veliki jekleni lonci, katerim gleda samo mala odprtina iz zemlje. Metalci ognja so bili zažgani iz dobro skritih bunkerjev. Za temi so potem prišle čisto novo iznajdene ovire proti tankom. To so na poseben način skopani jarki, ki se križajo v cik-cak oblikah, v katerih naj bi se izgubili napa- dalčevi tanki. Dalje so Sovjeti za svojo obrambo črto zbrali mnogo oklepnih voz in jih poskrili v podzemskih garažah ali v gostih gozdocih. Te garaže so bile tako zgrajene, da so tanki lahko iz njih direktno posegali v boj. Naenkrat so se pojavili, oddali nekaj strelcev, potem pa zopet iz- ginili. To so neke vrste pregiblivi bunkerji, ki predstavljajo tudi novost v bojih na vzhodu.

Obsedno stanje v Moskvi

Berlin, 14. nov. AS. Nemški listi objavljajo novico, da je sovjetsko vrhovno poveljstvo okli- calo obsedno stanje v Moskvi in v okolici in si- cer zaradi nevarnosti, ki grozi sovjetski prestol- nici. Mesno prebivalstvo ne sme zapuščati hiš, od polnoči do 5. ure zjutraj. Kdor bo med tem časom na ulici in ne bo imel za to dovolilnice, podpisane od samega Stalina, bo v nevarnosti, da bo na ulici ustreljen. Policija in vojaške čete morajo skrbeti za to, da bo ta predpis strogo izvajen.

Vodilni nemški list »Boersen Zeitung« piše, da je ta Stalinov ukaz najlepši dokaz o tem, kak- šno je razpoloženje v Moskvi.

Letalska nesreča v Kanadi

Newyork, 14. nov. AS. V gorati pokrajini Ha- milton je padlo na tla kanadsko letalo. Trije vla- ni posadke so mrtvi, ostala dva pa sta bila hudo ranjena.

je ugotovila, da se je letalo ponesrečilo zaradi tega, ker se je na krilih nabral led in je zaradi tega treščilo v neko goro. Z ministrom se je ubilo še sedem drugih oseb. Trupla ministra še niso mogli ugotoviti, ker je zoglenelo.

Ogromne angleške letalske izgube

Berlin, 14. nov. AS. Kakor poroča uradni nemški dopisni urad, je Anglija drago plačala svoje polete nad Nemčijo in zasedeno ozemlje v prvih desetih mesecih tega leta. Angleško letal- stvo je izgubilo 2501 letalo in sicer 1192 lovskih letal in 1309 bombnikov.

V istem času je nemško letalstvo izgubilo 602 letali. Od 22. junija, ko se je začela vojna proti Rusiji, do 31. okt. je angleško letalstvo izgubilo 1590 letal, Nemci pa so izgubili samo 228 letal. Te številke zavračajo zadnje Churchillove izjave, češ, da bi Anglija imela kvalitativno pre- moč nad nemškim letalstvom.

Egiptsko prebivalstvo nima dovolj hrane

Rim, 14. nov. AS. Londonski »Times« objavlja članek o notranjem položaju v Egiptu in podčrta- va, da Egipt nima dovolj živil, da bi prebivalstvo lahko dobilo dovolj hrane. To pomanjkanje hrane je nastalo predvsem zaradi pomanjkanja prevo- znih sredstev. Vendar pa angleške čete v Egiptu ničesar ne pogrešajo, kajti hrano zanje so zaple- nili tudi pri zasebnikih. List pravi, da vpliv in ugled vladistične stranke zelo narašča in velika večina prebivalstva je razpoložena proti Angležem.

Aretacija v Barceloni

Barcelona, 14. nov. AS. Bivši guverner civilne uprave v Madridu v dobi rdeče strahovlade, Mi- guel Villalta, je bil sedaj aretiran, ko se je dve leti skrival po raznih krajih. Villalta je kriv mno- gih krvavih zločinov v dobi boljševiške straho- vlade.

Slaba večina za Rooseveltove predloge V parlamentu je večina znašala komaj 18 glasov

Washington, 14. nov. AS. Poslanska zbornica je predlog za revizijo zakona o nevtralnosti sprejela samo z 18 glasovi večine. Za zakonski predlog je namreč glasovalo 212 poslancev, proti pa 194.

Ameriko javno mnenje pa je razpravo o tem zakonskem načrtu v poslanski zbornici zelo pozornostno spremljalo. Senat je namreč odobril predlog, da naj se ameriške trgovske ladje oborožijo in da se jim naj dovoli pluti v pristanišča vojskujočih se držav.

V poslanski zbornici pa je bila borba za ta zakonski načrt zelo huda, ker so poslanci opozicije začeli pridobivati na terenu in so zelo ovirali Rooseveltove politike. Poslanec Smith je bil še pred kratkim med glavnimi pristaši za spre-

membo zakona o nevtralnosti, sedaj pa je izjavil, da mu vest ne dopušča pognati državo v veliko nevarnost. Poslanec Johnson pa je izjavil, da bi morala Amerika zbrati vojsko 15 milijonov mož, ki naj bi uničila velikanskega nasprotnika in šele tedaj bi Amerika imela nekoliko možnosti za zmago. Obdolžil je Anglijo, da se s svojo propagando silno trudi potegniti v vojno Združene države.

Stockholm, 14. nov. AS. Švedski listi so iz Washingtona prejeli poročila, da je politika predsednika Roosevelta v veliki krizi in da je ta kriza največja od vseh dosedanjih. To krizo so povzročile stalne stavke, pa tudi v demokratski stranki naraščajo nezadovoljstvo zaradi sprememb, ki se dodajajo zakonu o nevtralnosti.

Angleško priznanje italijanski kolonizatorični sposobnosti

Rim, 14. nov. AS. »Times« je objavil daljši članek o Abesiniji in njenih vprašanjih. Članek pravi med drugim: »Italijani so v mnogem izboljšali stanje v deželi in so odpravili nered, ki ga je v svojem fevdalizmu podedoval Haile Selassie, ki ni našel ne časa ne sredstev, da bi razmere izboljšal. Čeprav niso bila vsa plemena zadovoljna, da so prišla pod italijanski imperij, vendar so vse prej kot navdušena sedaj, ko so prišla zopet pod staro dinastijo.« Ko članek govori o gospodarskih vprašanjih, pravi: »Za vzdrževanje ustanov in za izboljšanje uprave, ki so jo Italijani započeli in vzdrževali s pomočjo Rima, je treba denarja.« Londonski list torej mora priznati: 1. da so Italijani v Abesiniji opravljali visoko civilizatorično in človečansko delo, čeprav so imeli deželo le malo časa zasledeno in v resnici ni noben abesinski rod želel priti nazaj pod vlado Haile Selassija; 2. Italija je pokazala veliko kolonizatorično sposobnost in ima zato legitimacijo in zgodovinsko pravico, da sodeluje pri konstruktivnem delu bele civilizacije na afriškem ozemlju; 3. sankcionistična politika, ki jo je uredila Anglija in jo je podpiral tudi »Times«, je bila ne le velika krivica napram Italiji, ampak tudi nasprotna civilizaciji in svobodi abesinskega prebivalstva; 4. Italija, ko se je vrnila na osnovi svojih pravic in na osnovi civilizacije na etipsko ozemlje, bo našla ugoden sprejem pri večini prebivalstva, ki ni pozabilo, kaj je Italija tej deželi nudila.

Delna kriza turške vlade

Odstopila sta iz vlade minister za nar. obrambo in prometni minister

Turško javno mnenje pa tudi nestrpno pričakuje podatkov, ki jih bo objavila komisija, ki proučuje okoliščine, kako je sovjetska podmornica na Črnem morju v turških vodah potopila turški trgovski parnik. O tem dogodku so tudi burno razpravljali na seji poslanske skupine Ljudske stranke. Nekateri poslanci so se čudili, zakaj ruska vlada še ni odgovorila na turška vprašanja. Poslanci so zelo odločno obsojali sovjetsko politiko, od vlade pa zahtevali, da naj stori vse, da bodo turške ladje lahko opravljale svojo službo.

Ankara, 14. nov. Ip. Predsednik turške vade Refik Saydam je odšel na kratak bolezenski dopust, takoj nato pa je bilo objavljeno, da je bila razvozlana delna kriza vlade. Iz vlade sta izstopila minister za narodno obrambo in prometni minister. Turški listi pišejo, da sta oba ministra odstopila, da bi se olajšala preiskava, kako je bil potopljen turški parnik »Reiah«. Nekateri uradniki iz obeh ministrstev so bili namreč zapleteni v to zadevo. Ta parnik je bil pred dvema mesecema potopljen v vzhodnem delu Sredozemskega morja in sicer prav v bližini otoka Cipra. Obenem s tem parnikom je utonilo mnogo potnikov in članov posadke.

Duhovne vaje v Vatikanu

Vatikan, 14. nov. AS. Sv. oče Pij XII. se bo udeležil duhovnih vaj, ki bodo v Vatikanu od prihodnje nedelje do prihodnje sobote. Duhovnih vaj se bodo udeleževali tudi kardinali in prelati rimske kurije. Med tem časom ne bo v Vatikanu nobenih zasebnih ali javnih avdienc.

Gospodarski in denarni problemi Nemčije

Berlin, 14. nov. AS. Gospodarski minister in predsednik državne banke dr. Funk je imel na sestanku nemških bančnikov govor, v katerem je med drugim povedal, da je zlata podlaga nemškega denarja delo. Dejstvo, da je Hitler hotel imeti v istih rokah gospodarsko ministrstvo in pa državno banko, pomenja, da mora finančna in pa denarna politika iti roko v roki. Disciplinarnost v kreditni politiki je v vojnem času nujno potrebna. Denar je treba predvsem porabiti za financiranje vojske. Toda po vojski, je rekel Funk, bo marka zopet zavzela svojo polno kupno moč, ker je oslonjena tudi na bogastvo zemskih in rudninskih dobrin, ki pocieni in v velikih množinah dotelejo iz novo osvojenih dežel. Funk je nato opozoril, da je vprašanje valute končno vedno vprašanje zaupanja. Niti zlato, niti devize ne morejo zavarovati valute, ampak samo notranja in zunanja državna sila. Ta je tista, ki nemškemu narodu garantira stalnost njegove valute. Marka je stabilna, je povedal Funk, in bo po zmagi še bolj stabilna.

Trgovinska pogodba med Dansko in Madžarsko

Kopenhagen, 14. nov. AS. Med Dansko in Madžarsko je bila podpisana nova trgovinska pogodba. Danska bo na Madžarsko med drugim izvažala razne stroje, ribe, konzerve in harve, uvažala pa bo svilo, umetno svilo, zelenjavo in zdravila.

Manevri angleške vojske na Malajskem polotoku

Newyork, 14. nov. AS. Iz Singapooreja se je izvedelo, da imajo čete angleške posadke velike manevre v severnem delu Malajskega polotoka. Teh manevrov se udeležujejo angleške in indijske čete. Slični manevri so sedaj tudi v Birmaniji.

Madžarski minister v Rimu

Rim, 13. nov. AS. V Rim je došel madžarski finančni minister, katerega so na kolodvoru sprejeli italijanski finančni minister, guverner mesta in več odličnih predstavnikov finančnega ministrstva. Godba je zaigrala obe državni himni, postrojena pa je bila častna četa. Množica je madžarskega gosta toplo pozdravljala. Nato se je minister podal na Kviral in se vpisal v dvorsko knjigo. Potem je obiskal grob Neznane junaka v Panteonu in pa grob padlih za fašistično revolucijo.

Novi davki v Ameriki

Washington, 14. nov. AS. Predsednik Roosevelt je poslal pismo predsedniku finančnega odbora v parlamentu, v katerem mu je razložil potrebo novih davkov za kritje vojnih stroškov. Da preprečimo inflacijo, je pisal Roosevelt, je treba, da zvišamo davke, ki bodo prizadeli tudi narodni dohodek širših slojev. Rooseveltov predlog bo prišel v razpravo finančnemu odboru.

Ali veste tole!

Če naročite »Slovenčev« knjižnico boste podprli tudi številne grafične delavce, ki bodo ostali pri delu

Potres v Erzinu

Newyork, 14. nov. AS. Dopisnik newyorškega »Timesa« iz Ankare javlja, da so v pokrajini Erzin, vzhodno od Adane, potrpane vse brzojavne in telefonske zveze zaradi hudega potresa, ki je trajal 28 sekund. Število žrtev še ni znano.

Pomanjkanje pletilnih izdelkov na Grškem

Ankara, 17. nov. AS. Zaradi pomanjkanja tekstilnih izdelkov je grška tekstilna industrija pričela izdelovati pletenine, v katerih je 50% grške volne in 23% grškega bombaža in 27% umetnih nit. ki jih dobavlja Italija. Turška vlada je zasedla ves bombaž in vso volno zaradi pomanjkanja tozadevnih surovin v deželi.

Omejevanje trgovine v Angliji

Stockholm, 13. nov. AS. Oblasti v Londonu so sklenile, da ne bodo več dovoljevale po 1. jan. odpiranja novih trgovin. Samo trgovine z živili se bodo lahko še pomnožile. Poraba papirja je bila zelo omejena. Blaga v trgovinah ne bodo več zavijali v papir. V gostilnah so odpravili papirnate serviete in za Božič ne bodo več pošiljali čestitk po pošti. Da bi prihranili papir, tudi ne bodo več objavljali gledaliških in koncertnih sporedov na lepkih.

Nov dnevnik v Zagrebu

Zagreb, 13. nov. AS. Dne 15. novembra bo v Zagrebu začel izhajati nov hrvatski dnevnik pod imenom »Poldan«.

120 let stara Turkinja

Ankara, 13. nov. AS. Neka žena iz Adane je te dni obhajala 120-letnico rojstva.

Ministrstvo za »narodno obnovo« v Romuniji

Bukarešta, 13. nov. AS. Politični krogi v Romuniji izjavljajo, da bo v kratkem ustanovljeno ministrstvo za »narodno obnovo države«. Vodstvo tega ministrstva bo prevzel prof. Mihael Antonescu, dosedanji začasni predsednik vlade.

Obseg romunskih listov bo zmanjšan

Bukarešta, 13. nov. AS. Romunski državni urad za proizvodnjo in porabo papirja je odredil, da morajo lastništva listov zmanjšati obseg listov. Do sedaj so veliki romunski dnevniki izhajali dnevno z deset, 14, 16 in tudi 18 stranimi velike oblike.

Gospodarstvo

Ureditev proizvodnje in potrošnje drv ter oglja v Italiji

Pred dnevi smo na kratko poročali o novem zakonu, ki ureja za časa vojne proizvodnjo, razdelitev in potrošnjo drv ter oglja. Sedaj nam je na razpolago že besedilo te navedbe, iz katere posnemamo: Pokrajinska poveljstva nacionalne gozdne milice bodo ugotovila površino gozdov, ki se dajo izkoristiti za proizvodnjo drv in oglja in bodo sporočila lastnikom izbrabo, navajajoč način in čas, kateremu se mora izvršiti izbraba, dočim ostane milici možnost revizije v vsakem trenutku. Glede onih lastnikov, ki se ne bi prilagodili izkoriščevalnemu načrtu, bo pri revizijskih cenah upoštevano zmanjšanje za 10–60% na osnovi miselnega osrednjega poveljstva gozdne milice. Disciplinarnost glede gozdov se razširja tudi na posamezne skupine dreves in razpršena drevesa. Od revizij so izključena drevesa, ki se nahajajo ob javnih cestah. Na predlog ministrstva za kmetijstvo in gozdove bo odredil prodajne cene za drva in oglje

Maksimalni cenik št. 4

Veljaven od 15. novembra 1941-XX

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na podlagi naredbe št. 17 z dne 9. maja 1941-XIX določil naslednje maksimalne cene v prodaji na debelo in na drobno za spodaj navedeno blago.

Maksimalne cene določajo v kategorični obliki mejo, pod katero se morajo stvarno gibati cene pri veletrgovcih in trgovcih na drobno; iz tega naravno sledi, da je mogoče prodajati nižje kot po maksimalni ceni, toda nikoli višje kakor po njej.

Trgovci na drobno, ki nimajo v zalogi blaga cenejših vrst, so dolžni prodati potrošniku po isti maksimalni ceni enako blago višje vrste.

a) Na drobno		b) Na debelo	
Vrsta in kakovost	troš. lir	Vrsta in kakovost	Lir
1. Kruh, testenine, moka, riž, fižol			
Kruh iz enotne moke:			
v kosih do 100 g	2.40	Testenine iz enotne moke 1 stot	360.—
v kosih od 100 do 200 g	2.25	Pšenična moka, enotna 1 »	218.40
v kosih od 200 do 500 g	2.20	Koruzna moka, enotna 1 »	152.—
v kosih od 500 do 1000 g	2.10	Riž »Splendor« 1 »	310.—
Testenine iz enotne moke	0.10	Fižol:	
Pšenična moka, enotna	0.02	1a nizke vrste 1 »	405.—
Koruzna moka, enotna	0.02	visoke vrste (preklar) 1 »	450.—
Riž »Splendor«	0.19		
Fižol:			
la nizke vrste	0.02		
visoke vrste (preklar)	0.02		
2. Olje, slanina, mast, surovo maslo, marmelada			
Jedilno olje liter	0.38	9.60	
Surovo maslo kg	0.19	28.60	
Slanina:			
sveža	0.38	11.80	
soljena	0.38	12.80	
prekajena	0.57	15.20	
Mast	0.38	15.20	
Marmelade:			
a) »Unic« po pol kg I vrste	0.57	7.80	
»Unic« po pol kg II vrste	0.57	6.70	
b) V čebrčkih 1 kg I vrste	0.57	12.10	
v čebrčkih 1 kg II vrste	0.57	10.10	
c) Trda v kartonih po 400 g	0.57	7.60	
Kozarci »Unic« se lahko vrnejo trgovcu proti povračilu 0.50 lire. Podrobnosti vsebuje naredba št. 141 z dne 29. oktobra 1941-XIX, Sl. l. št. 89-41.			
3. Kis			
vinjski liter	0.30	4.—	
spirtni	0.30	2.90	
4. Mleko kondenzirano			
Mleko liter	0.04	1.60	
Mleko kondenzirano:			
doza po 880 g	0.38	15.60	
doza po 385 g	0.38	7.40	
5. Sladkor			
Sladkorna sipa kg	0.06	7.80	
Sladkor v kockah	0.06	7.90	
6. Kuriva in mila			
Premog Bela krajina:			
kosovec stot	0.19	23.35	
kockovec	0.19	22.15	
Premog Kočevje:			
kosovec	0.19	19.70	
kockovec	0.19	18.20	
Premog St. Janž:			
kosovec	0.19	23.10	
kockovec	0.19	22.—	
Drva:			
mehka m ³	0.76	41.80	
mehka v kolobarjih po 18 kg (20 krat 50 cm)	0.76	4.55	
butare, zvezane z žico, 1 m dolge (suh smrekov ali jelov les), stot	0.76	18.50	
trda:			
I. vrste m ³	1.52	135.—	
II. vrste	1.52	130.—	
III. vrste	1.52	121.—	
Cene veljajo za razžagana in na dom postavljena drva. Všeteto za dostavo 10 lir za m ³ .			
Bukovo oglje kg	0.02	1.10	
Bukovo oglje v vrečah	0.02	1.20	
Milo, enotno:			
50% kisline	0.19	9.80	
40% kisline	0.19	8.45	
italijansko	0.19	4.30	

OPOMBE: 1. Cene na debelo je razumeti za blago franko skladišče prodajalca, vključno ambalažo, izvenjski vreci. Davek na potrošnjo, razen pri moki in rižu, ni všteto v gornjih cenah. Pri cenah na drobno je trošarina všteta.

2. Pri prodaji na debelo je cenik obvezen za vso pokrajino, pri prodaji na drobno pa le za mestno občino Ljubljano. Velja kot smernica pri urejanju cen za okrajna načelstva.

3. Okrajna načelstva za svojo območja lahko določijo še nižje cene, vse popravke navzgor pa bi morala predložiti v odobritev predhodno Visokemu komisarju.

4. Sprejete navedene cene se zaokrožujejo tako, da deli nad 2.5 cent. dajo 5 cent., deli pod 2.5 cent. pa se ne upoštevajo.

5. Ta maksimalni cenik mora biti izvešen v vseh skladiščih, prodajalnih in obratovalnicah, ki prodajajo v njem navedeno blago. Izvešen mora biti na vidnem in kupcu lahko dostopnem mestu. Razen tega morajo biti tudi na posameznih predmetih, namenjenih za prodajo na drobno, listki z oznako cen. Isto velja za cenik sirov, ki ga je izdalo Združeno združenje trgovcev v Ljubljani.

6. En prostorni meter drva je enak 500 kg po teži pri trdih in 325 kg pri mehkih vrstah.

7. Vsako kršenje teh predpisov se bo preganjalo kazensko po veljavnih zakonih in naredbah. Ljubljana, dne 14. novembra 1941-XIX.

Visoki komisar
EMILIO GRAZIOLI

sobote dne 15. t. m. dalje dovoljena prodaja oblačilnih predmetov proti nakaznicam, o katerih govore objavljena in od nas komentirana navodila.

Albanija bo dajala premog. Državno podjetje ACAI je dobilo dovoljenje za proizvodnjo črnega premoga v Albaniji. Vlada je dala v ta namen družbi na razpolago 15 milijonov lir. Dela se bodo vodila na račun države.

Pretvoritev prinosniških delnic v imenske pri zavarovalnicah v Srbiji. Zavarovalna podjetja, ki imajo sedež na področju poveljnika Srbije, morajo v teku 6 tednov spremeniti svoje delnice, ki se glase na prinosnika, v imenske delnice ter jih vpisati v knjigo delnic. Določbe pravil posameznih družb, ki s temi predpisi niso v skladu, postanejo neveljavne in se morajo pri naslednjem običnem zboru delničarjev spremeniti v tem smislu.

Osješka sladkorna tovarna, katere poslovno leto 1939-40 je bilo zaključeno z izgubo 311.292 din izkazuje v poslovnem letu 1940-41 2.637.200 kun brutto dobička in bo po kritju prenosa izgub iz prejšnjih let ostalo 2.325.808 kun čistega dobička. Delniška glavnica znaša 20.8. bilančna vsota pa 149.49 milijonov kun.

Novo mesto se pripravlja za drugo leto

Iz proračunske seje novomeškega občinskega sveta — Proračun znaša 1,127.130 lir

Novo mesto, 12. nov. 1941.

Pod predsedstvom župana dr. Polenaka se je včeraj popoldne ob treh v mestni posvetovalnici vršila proračunska seja novomeškega občinskega odbora.

Po uvodnih formalnostih je župan podal k proračunskemu predlogu nekaj načelnih pripomb. Zlasti je poudaril, da se letošnji proračun od lanskega razlikuje zlasti v tem, da je sestavljen za dobo celega koledarskega leta, torej za 12 mesecev, dočim je lanski, oziroma sedaj veljavni sestavljen le za dobo 9 mesecev. Predlog za novi proračun predvideva zvišanje občinskih doklad za vse neposredne davke od 65% na 75%, kar je bilo potrebno zaradi nekaterih novih izdatkov in ker se je davčna osnova zvišala. Če upoštevamo, da je bilo treba na občini nastaviti tolmača in šoferja, ustanoviti anagrafski urad in uslužbenec občine priznati draginske doklade, se osebni izdatki v primeri z lanskim letom niso bistveno spremenili. Posebna proračunska odskupina osebnega dela v novem proračunskem predlogu ni, ker je bil po navodilih Vis. komisariata vključen v občinski proračun. Odkupnino od osebnega dela bodo občani seveda morali še vedno plačevati, le dohodki in izdatki tega poprej ločenega sklada se bodo izkazovali v posebnem proračunu.

Sledilo je razpravljanje in sklepanje o posameznih oddelkih proračunskega predloga. Vsi osebni izdatki, ki znašajo z draginskimi dokladi in povšicami skupno 156.500 lir, so bili sprejeti kakor jih je predlagala občinska uprava. Prav tako so bili od občinskega odbora brez izprememb sprejeti materialni izdatki za vse občinske stroke v višini 31.200 lir in izdatki za osebno in imovinsko varnost v znesku 62.802 lir. Med temi izdatki je nova postavka za vzdrževanje okrajnega glavarstva v višini 5000 lir in 12.100 lir za nabavo pisalnega in računskega stroja, kar je sprito naravnega dela v občinskih pisarnah postalo nujno potrebno. Sprejeti so bili izdatki za ljudsko prosveto. Predlog jih je izkazoval v višini 24.221 lir, vendar je občinski odbor na predlog inž. Avseca sklenil povišanje podpore Rdečemu križu od 500 lir na 10.000 lir, tako da znašajo ti izdatki sedaj 33.721 lir. Finančna stroka z 81.814 lirami je bila sprejeta. Vse ta znesek gre za odplačevanje dolga za šolo in škropilni avtomobil, dočim se dolg električnega podjetja odplačuje z zneski, ki so predvideni v proračunu električnega podjetja.

Za gradbeno stroko je občinska uprava v proračunskem predlogu predvidela skupno 205.453 lir. Med drugimi je tu določen izdelek v znesku 70.000 lir za gradnjo kabin novega kopalskega na Krki. Znesek 7000 lir za ureditev stadiona v Kandiji je bil povišan na 20.000 lir, pri kasnejši razpravi o trošarinah pa je bil za 5000 lir zvišan tudi kredit za vzdrževanje občinskih cest, ki znaša sedaj 58.353 lir. Skupno znašajo izdatki te stroke torej 223.453 lir. Pri razpravi je inž. Absce opozoril na stanje nekaterih občinskih cest, zlasti Trdinove. Občinski odbornik Paslič je opozoril, da so odborniki SK Elana in Olepeševalnega društva vložili pritožbo proti nedavnemu sklepu občinskega odbora, da se dovoli lastništvo Stadiona v Kandiji za ureditev stadiona znesek 15.200 lir. Ker te pritožbe nadrejena oblast še ni rešila, je možno, da bo kredit zapadel. Za kmetijstvo je bil odobren predlagani kredit 500 lir, ki gre kot prispevek

okr. kmetijskemu skladu, za ljudsko zdravje pa 1100 lir. Za socialno skrbstvo je bil sprejet od občinske uprave predlagani kredit v višini 41.100 lir in za trgovino, obrt in turizem 11.000 lir. Izdatki občinskega gospodarstva in obč. podjetij so v proračunskem predlogu dosegli višino 347.290 lir. Ker je občinski odbor zvišal kredit za vzdrževanje sejmišča od 4200 lir na 6000 lir, znašajo izdatki sedaj 349.030 lir. Rezervni kredit v višini 35.000 lir je bil sprejet, kakor ga je predlagala občinska uprava. Skupno znašajo torej izdatki 1,127.130 lir.

Pri razpravi o dohodkih so bile po večini sprejete postavke, kakor so bile določene v proračunskem predlogu. Sprejete so bile za 10% zvišane občinske doklade, na katerih bo občina dobila 162.069 lir (pri osnovi 516.000). Občinski odbor je sklenil, da se poleg že v proračunskem predlogu predvidenih trošarin urede še trošarina na surovine, za manufakturno blago in na kovine. Za surovo volno in bombaž se bo za vsak trg plačala trošarina v višini 0,15 lir, za vse preje pa 0,25 lir. Občinski odbor je smatral, da bo ta trošarina vrgla 24.300 lir, to je toliko, za kolikor je bil zvišan proračun občinskih izdatkov. Od vsakih 100 kg uvoženega, napol izdelanega železa se bo plačala trošarina v višini 2 lir, od izdelanega železa pa 4 lire. Za ostale kovine in zlitine pa 3 lire, 6 lir pa za izdelano blago. Znesek 5000 lir, kolikor bo letos dala ta nova trošarina, se priključi postavki tro-

Športne zvezde v nogometu

Opazanja dr. Nerza o najboljših igralcih vseh časov

Nedavno smo objavili nekaj zanimivosti o igralcih nogometa, katere prištevajo znani strokovnjaki dr. Nerz med najboljše na svetu. Danes bomo dodali še nekaj imen in s tem zaključili poglavje o nogometnih zvezdah.

Kamor koli se obrnemo, naletimo na igralce »Wunderteams«. Med desnimi krilci srečamo Wagnerja, ki še vedno sodeluje v prvem mestu sedanega nemškega prvaka Rapida. Wagner je tesno precej šibak in majhen, svoje prirojene pomanjkljivosti pa nadoknadi z izredno preudarnostjo ustvarjalnih potez.

Najboljši nemški igralec desnega halfa pa je Andreas Kupfer. Igral je v reprezentanci FIFE proti Angliji, 40krat pa v nemškem reprezentativnem moštvu. Njegove značilnosti so: majhna rast, nenavadna okretnost, blefaranje nasprotnika, posrečena konstruktivnost v igri.

V tistem času, ko je bil Kadja centerhalf prške Sparte, je igral Kolenati desnega pomočnika in je bil drugi stebber pomožne linije, ki je bila med najboljšimi na svetu. Njegova igra ni bila samo koristna, temveč tudi za oko lepa. Svoj renome je potrdil v mnogih državah, kjer je Sparta gostovala.

Med Italijani je bilo več izrednih centerhalfov kot stranskih krilcev. Omeniti pa je treba Lotalfija na levem krilu ter dva izvrstna desna pomočnika Janija in Pitoja. Oba sta igrala več ko 20 krat v reprezentanci Italije.

Med najboljšimi sodobniki je zelo viden Matžar Saroszi. Svojo nogometno kariero je začel kot

šarine na manufakturno blago, znesek sam pa se porabi za vzdrževanje občinskih cest.

Brez sprememb je občinski odbor sprejel predlagane dohodke na takšah v višini 87.511 lir in dohodke obč. posestev ter podjetij v višini 454.391 lir. Raznih dohodkov predvideva proračun 30.000 lir.

Soglasno je bil sprejet proračun veterinarskega sklada v višini 8800 lir. Prav tako so bili sprejeti proračuni ubožnega sklada v višini 56.000 lir, vodovoda v višini 120.000 lir, električnega podjetja v višini 159.830 lir in turističnega odbora v višini 6200 lir. Pri razpravi o proračunu mestnega vodovoda je bilo sporočeno, da se bodo prihodnje dni začela velika pripravljala dela na vodovodnem omrežju, kar bo v dobršni meri pripomoglo do boljšega oskrbovanja prebivalstva z vodo. Na razširitev in modernizacijo omrežja pa sedaj ni niti sluti, ker ni mogoče dobiti materiala in ker ni dovolj denarja.

Občinski odbor je končno sprejel še pravilnik za izvajanje proračuna, nakar je župan zaključil tri ure trajajočo sejo.

Uspelo zborovanje delavskih zaupnic

Ljubljana, 13. novembra.

Snoči je predstavnica ženskega lajšja v Ljubljani poročala v zbornici Fašističnega doma zbranim delavskim zaupnicam o namenih odseka za delavke in gospodinske pomočnice. Na zborovanje so prišle delavske zaupnice iz tovarn, podjetij in zavodov. Bilo jih je okrog sto ter so vse pokazale izredno zanimanje za to vladno institucijo in za njeno obsežno delavnost v korist de-

Poteze pravega kristjana

Naš čas pogreša ljudi trdnega in plemenitega značaja. Nič čudnega — saj se lovi današnji človek le za varljivimi gesli, ki prepravljajo človeško družbo in zavajajo v zmoto celo trdne značaje, da omahujejo in se jih loteva malodušnost. »Ziviljenje je treba sprejeti takšno, kakršno se nam nudi! Na verske predpise se dandanes ne moremo ozirati! Vsakdo naj živi, kakor mu bolje kaže, brez ozira na svojega bližnjega!« Take in enake krilatice slišimo in beremo dan za dnem.

Pri vsem tem pa se dviga v naši duši neskončen odpor proti zlu, proti krivici in hudobiji. Želimo si lepših zgledov, močnih značajev, poštenosti, src, pogumnih kristjanov, ki bi nam s svojim dobrim zgledom pomagali premagati našo lastno slabost in omlahljivost. Dobrih zgledov potrebujemo. Vzpodbudna beseda navduši, lep zgled potrdi v nas te besede, nam je opora, da ne omagamo na poti k popolnjenju. Naš čas potrebuje močnih značajev, dobrih, lepših zgledov.

Človek ni navadno bitje, človek je osebnost, osebnost, ki ima poseben odnos do svojega Stvarnika. Človek je ustvarjen po božji podobi. Tej podobi pa dà življenje svoj pečat. Kakršno je človekovo notranje življenje, takšen je tudi njegov zunanji videz, njegov obraz.

V nas je kraljestvo božje. Toda le redkokdaj se zavedamo svojega duševnega bogastva. Saj nimamo časa, da bi se poglobili v svojo notranjost. Nikoli nismo sami s seboj, vedno iščemo družbe, razvedrila in zabave. Tako se oropamo možnosti, da bi se duševno zbrali, duševno poglobili in uredili svojega notranjega človeka. Kdor se nikoli ne ustavi ob sebi, kdor si nikoli ne izpraša svoje vesti, postane povprečen in površen kristjan. Pregovor pravi, da je samota kraljestvo velikih duš, tihota pa je njihova molitev. Človek, ki se zaveda svojega človeškega dostojanstva, ne bo zabredel. Tak človek je zrel mož, junak v svoji notranjosti, ni trst, ki ga veter maje! On ne laže, ne vara, se ne hlini, je pošten; njegova beseda je kakor pečat.

Guardini pravi: »Božji glas živi v nas!« Ta glas uravnava našo pot, naše življenje, ako ga poslušamo; narekuje nam, da z dobrim zgledom kažemo pravo pot tudi svojemu bližnjemu. Vsak kristjan je svojemu bližnjemu lahko kažipot, kažipot v nebesa ali pa v pekel. Svetniki nam še v večnosti kažejo pot k Bogu.

Nebo in zemlja in vse, kar je ustvaril Bog, preden je ustvaril človeka, je le stvar: le človek je izjema. Vse, kar ga obdaja, je ustvarjeno, da mu služi. Človek je osebnost, katere ime je zapisano v božji dlan. Ko bi se človek zavedal svoje velike odlike, bi živel tako, da bi vsak čas lahko zaklical s sv. Pavlom: »Ne jaz, marveč Kristus živi v meni!«

Sveta dolžnost vzgojiteljev in voditeljev mladine je, da dvignejo hodoči rod iz površnosti in duševne brezbrzičnosti; da vzgojijo človeka, kakršnega so v vseh časih — tudi v poganskem — spoštovali in cenili kot vzor-moža, človeka visoko moralnega, poštenega in odpornega proti zlu; človeka, ki se bo zavedal svojega dostojanstva in velike odgovornosti za svoja dejanja in za svoj zgled, ki ga daje svojemu bližnjemu.

9. Kocutar, Planina 4:23,6. 10. Zupan, Planina 4:28,2. Posebno lep napredek od lanskega leta je pokazal Košir. Medtem, ko je rabil lani za 1.500 m 4:03,4, je bil letos že za dragocenih 5,6 sek. hitrejši.

Še o viteškem vedenju

V športni družbi so včeraj komentirali »Slovenčev« izvajanja, podana v članku »Viteško vedenje pred športnimi rezultati«. Bralci so se strinjali z zahtevno po temeljitejši vzgoji s posebnim poudarkom na viteškem obnašanju, kar je dolžnost vsake, zlasti pa športnih trenerjev in učiteljev. Vaditelji športa in telovadba v šolah in društvih bodo storili naši skupnosti plemenito uslugo, če bodo učili mladino najprej viteškega vedenja, ki mora krasiti vsakega športnika in po tem šele športne tehnike. Ne gre za servilnost, katero je treba pobijati, ker je nemoralna in neznanost, pač pa za prave izraze srčne kulture in bontona. Kratka vožnja na ljubljanski cestni železnici zadostuje, da se prepričate, kako malo je obzirnih ljudi, ki prostovoljno vstanejo, če pride starejša ženska ali bolhen človek, ki nima prostora. Na ulici, v učilnici, gledališču ali kavarni se lahko prepričate, da mladina ne zna pozdravljati, primerno stati kadar govori s starejšim, podati roko, odpreti vrata in podobno. Pri šolski telovadbi naj bi se učili tudi osnovnih pojmov bontona, pri športu pa naj bi večkrat govorili o angleškem »sportsmenu«, ki ni le igralec z žogo, smučar ali atlet, temveč dober človek, vitez, zaščitnik slabih, kavalir.

Hrvatsko nogometno prvenstvo. Vaznejši izidi preteklega tedna so bili: Gradjanski : Hašk 5:2 (1:1); Željezničar : Zrinjski 2:1 (1:0).

S. Z. S. P. Gimnastični trening za tekmovalce se vrši ob ponedeljkih, sredo in sobotah ob 19.15 pričenši s ponedeljkom, 1. t. m. Tekmovalci naj prinesejo s seboj verifikacijske ali klubske legitimacije.

Državni trener Herberger je poklical elito nemških nogometašev v Drazdane, kjer bodo v nedeljo odigrali mednarodno tekmo proti Danem. V nemških listih so velika uganjanja glede končne postave, katero drži trener Herberger v tajnosti.

BSK podlegel. V Belgradu je nastopil v nedeljo BSK proti SK 1913 V prijateljski tekmi je zmagal SK 1913 nad srbskim nogometnim prvkom s 4:2 (2:0).

Dve mednarodni tekmi. V nedeljo bosta dve pomembni mednarodni nogometni tekmi. Danci bodo nastopili v Drazdanih proti nemški reprezentativni enajsterici, Madžari pa v Curihu proti predstavništvu Švice. Za nastop švicarskega moštva vlada veliko zanimanje, saj se že dolgo niso pokazali na mednarodnem terenu.

V Nemčiji je 15.000 nogometnih sodnikov. Tekem pa ne vodijo samo na podlagi praktičnih izkušenj; vsak sodnik se mora udeležiti pred izpitom šesttedenskega tečaja za nogometne sodnike.

Iz Novega mesta

Na sejm za obvezno oddajo klavne živine, ki se je vršil v tork v Novem mestu, so živinorejci novomeškega okoliša prignali 89 glav lepe goveje živine, povečini volov, v skupni teži 45.000 kg.

Navijalce strožje nadzirajo in sodijo

Ljubljana, 14. novembra.

Na sodišče so prispelo ovadbe tudi proti prodajalcem, ki so bili prepričani, da lahko prodajajo po višjih cenah in z višjim dobičkom vse potrebščine, tako razna umetna hranila, ki niso označena v seznamu o maksimalnih cenah. Prodaja n. pr. kondenziranega mleka po pretiranih cenah ni dovoljena, zato bo neki veletrgovec moral odgovarjati zaradi previsokih cen.

Sodnik-poeidinec je včeraj dobre 4 ure vodil razprave proti 14 obtožencem, ki so prišli na zatožno klop zaradi navijanja cen najrazličnejšim živlom. Osnovo obtožbi je dalo mnogo vsem slojem najpotrebnejših živil. Razpravljali so o cenah slanini, koruzni moki, kruhu, mesu, maslu, kraniških klobasah, o vinu, jajcih, krompirju, olju, salamah, cikoriiji in celo o česnu in hruškah. Obsojeni so bili 4 prodajalci zaradi prekoračenja najvišjih cen na skupno 28 dni zapore, 830 lir denarne kazni, ena pogojno za 2 leti, ostali nepogojno, neka prodajalka pa še na 114 dni povprečnine.

Na trgu je prodajala neka branjevka česen po 7 lir, ko je bila najvišja cena po 6,20 lir kg. Sodba 7 dni zapore in 150 lir denarne kazni.

ni. Mlad mesarski pomočnik na 7 dni zapore in 200 lir denarne kazni, ker je za svojega gospodarja meso poletil prodajal po pretiranih cenah. Sam je zatrjeval, da ga je prodajal »po enotni tarifi«. Trgovka Angela je bila obsojena zaradi previsoke cene jajcem na 7 dni zapore, 300 lir denarne kazni in na 114 dni povprečnine, prodajala je tudi po visokih cenah krompir. Neka branjevka je bila naposled obsojena na 7 dni zapore in 200 lir denarne kazni, ker je 20. septembra prodajala hruške za nekaj stotink dražje, kakor je bila določena najvišja cena.

Zadnje tedne je opaziti, da je uvedena najstrožja kontrola vseh poslovnotrgovskih strok in podjetij, da odlični organi, ki so veččaki v trgovskih knjigah, nadzirajo vse poslovanje malih in velikih trgovin in rezultat teh kontrol je že viden. V prvi vrsti je posvečena posebna pozornost vsem zalozagom živil in drugih potrebščin, kakor tudi strojevidenca vseh trgovskih in obratnih dobičkov, ali so pridobljeni v okviru veljavnih zakonov in odredb glede dovoljenih odstotkov. V praksi stopijo tudi strožje sodbe proti navijalcem in verižnikom, tako od strani političnoupornih kakor tudi sodne oblasti.

stu Mecheln — Malinec, ležečem v pokrajini Brabant ob Nizozemski.

Od tja so zanesli to izdelovanje nizozemski begunci sredi 16. stoletja (okoli 1550) v nemške pokrajine Elsass-Lothringen, Saksosno in Bavarsko, posebno v večja mesta Strassburg-Dresden in Nürnberg.

Osnovo za splošno razširjenje kijekljarstva po nemških pokrajinah je pa dala neka Barbara Uttmann.

Ta je bila rojena l. 1514 v kraju Elterlein v saksoskem rudniškem pogorju. Svojo mladost je preživela v mestu Nürnberg na Bavarskem, kjer se je tudi začela učiti kijekljarstva pri prej omenjenih Nizozemcih.

Nato je leta 1561 ustanovila v rudarskem mestu Annaberg (pod mestom Dresden na Saksoskem ob češki meji) — prvo nemško kijeklarsko šolo, ter z njo ustvarila v teh krajih novo domačo obrt.

Začetek idrijskih čipk

Kijekljarje se je potem začelo naglo širiti po saksoskih rudarskih mestih Johanngeorgenstadt, Liebau, Marienberg in Schneeberg, kjer so posebno zaslovene čipke iz svile »die Blondene«, in tako prešlo v najbližje ležeče češko rudarsko mesto Joachimstal.

Ker je takrat stalo glavno češko mesto Praga v trgovskih odnosih s saksoskim mestom Dresden, si je tem ložje predstavljati direkten prehod kijekljarstva iz Nemčije na Češko.

Od tam je pa dobilo — po raznih dalje opisanih dogodkih — svoj začetek tudi v naši Idriji.

Točne dobe in poviča o nastanku kijekljarstva v Idriji ni mogoče več ugotoviti. To bi najprej pomenilo, da je utegnulo nastati le po naključju in se nadaljevalo v presledkih.

Zgodovina idrijskih čipk

Spričo preprostih sredstev in hitrejšega zasluzka je pa na drugi strani razumljivo, da so se ravno kijekljarja poprijeli najbolj rudarski kraji.

V obče znane so postajale kijekljane ke v letih 1600 do 1700.

V Italiji je razširjeno kijekljanje — poleg idrijskega in tolmiskega okraja — v pokrajini Abruzzi (nad Neapljem), potem v mestu Palestini (vzhodno od Rima) in Cantù (nad Milanom) ter v severni obmorski pokrajini Toscani.

Posebno fine čipke izdelujejo v vasi Cogne, ležeči v gorovju okraja Gran Paradiso, med dolino Aosta in mestom Torino. Rabijo jih kot ovratnike za svojo narodno nošo; zaradi tega drugod niso toliko znane.

Kijekljanje je nekoliko znano tudi na Tirolskem, in sicer v rudarskem kraju Nonnsberg — Val di Non — zahodno mesta Bolzano ter, potem Idrije, v rudarskem mestu Schemnitz (Selme-Banjaska Stiaunica — na Ogrskem).

Okoli leta 1800 so pričeli kijekljati v mestu Genua ter v Rusiji novovrstne čipke z zarisano mrežo iz širokih polkrožnih členov.

Rečeni ruski izdelki so zaradi tega omejevali vredni, ker je njihova tehnika tako močno vplivala na Idrijske vzorce, da imenujejo v Ameriki take idrijske čipke naravnost — ruske. Nastanek tega vpliva se ne da več ugotoviti; a razlagati bi se dal najprej s francoskimi in ruskimi vojnimi pohodi po naših krajih leta 1799.

Leta 1886 je opisal Rus Garbanov prvi industrijski ruski čipk. Istega leta sta izdala na Dunaju Jamnik in Richter prvo knjigo s popisom tehnike kijekljarstva.

V srednji Evropi je bilo prvotno najbolj razširjeno kijekljanje na — olepotičeno mrežo — Ziernetzspitzen. Glavni sedež te obrti je bil v me-

Drobne novice

Koledar

Sobota, 15. novembra: Mati božje previda; Leopold, kralj; Albert V., cerkveni učenik.
Nedelja, 16. novembra: Otmar, opat; Jedit, devica; Edmund, škof.

Novi grobovi

† Dr. Stanko Lapajne, vseučiliški profesor v Ljubljani, je izdihnil svojo dušo v petek 14. t. m. Pogreb bo v nedeljo 16. t. m. ob treh popoldne iz kapele sv. Nikolaja na Zalah. Naj počiva v božjem miru! Njegovi prizadeti družini iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poročila sta se g. Ante Petrovič-Poljak, sodnik in gđ. Danica Kugler, profesorica. Mlademu paru želimo na njuni življenjski poti vso srečo!

— Nova naklada snega. To jesen smo dobili že tretjo, sedaj izboljšano naklado snega. Prvi dve nakladi sta bili mokri, ta je suha, to v dvojnem smislu. Prva dva snežna vala sta prinesla na zemljo, ki je bila po dežju zelo mokra, tudi moker in težak sneg. Sedaj pa pada na zemljo, ki ni premočena, bolj suh, prav suh sneg. V četrtek je čez dan počasi in lahno rosilo. V 24 urah od četrta jutraj do petka jutraj je padlo 7,1 milim. dežja. Ponoči je zavel oster severnik, ki je prinesel proti zgodnjemu jutru prve snežinke. Od časa do časa je začelo silneje snežiti in proti zgodnjemu jutru prve snežinke. Od časa do časa je začelo silneje snežiti in proti zgodnjemu jutru prve snežinke. Od časa do časa je začelo silneje snežiti in proti zgodnjemu jutru prve snežinke. Sever je bil in zanašal sneg v vsak kotiček nikjer človek ni mogel najti pravega zatišja. Revice so ptičke, ki si iščejo toplenga zavetja povsod v mestu in okolici. Čopasti škripanji, ki so s svojim ostrim žvižgom človeka opozarjali na sebe, so se poskrili in izginili s cest, kjer so si iskali hrane. Druga značilnost vremena je, da temperatura pada, barometer se pa dviga. Nekdo je šaljivo pripomnil: »Barometer gor, sneg dol!« To je redkost. V petek je jutranja temperatura padla pod ničlo na 1,5 stopinj Celzija, v četrtek najvišja temperatura +5,6 stopinj Celzija. Jutranja in dnevna sta padli. Barometer pa se je jutraj v petek naglo dvignil na 767,8 stopinj. V nekaj dopoldanskih urah je sneg že pobelil strehe za par cm na debelo, pa tudi travniki in njive v okolici so dobili primerno debelo plast snega. Kakor nam poročajo, so že v četrtek divjali na Blokah in družod po Notranjskem hudi snežni zameti. Tam že od večera neprestano sneži.

— Zimski vojni red, veljaven od 16. novembra t. l. za vse železniške in avtobusne proge v Ljubljanski pokrajini, je izšel. Dobi se v vseh večjih knjigarnah in trafikah po 1 liru ter se naroča pri administraciji voznega reda »Eksprese« v Ljubljani, poštni predal 356.

— Darovi Rdečemu križu. Dijaškinje V. b razreda II. drž. žen. real. gimn. v Ljubljani so darovale mesto cvetja na grob pok. gđ. dr. Janka Pikuša in dr. Josipa Troje lir 50 Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč. — Kegijaška zveza »Edinost« je darovala mesto venca na grob svojemu predsedniku pok. g. Ivanu Samcu lir 150. — Gospod Franjo Mordej iz Ljubljane je daroval v počastitev spomina svojega brata pok. g. Mordeja Martina lir 50. — Gospod Ivan Gregor, veletrgovec v Ljubljani je daroval mesto venca na grob pok. g. dr. Joža Bohinca lir 200. — Gospod dr. Cvetko Tone iz Ljubljane je daroval mesto cvetja na grob umrlega prijatelja g. dr. Janka Pikuša lir 100. — Gospod inđ. Peter Melnik iz Ljubljane je daroval mesto cvetja na krsto umrlega prijatelja pok. g. dr. Janka Pikuša lir 50. — G. Jovan Rudolf iz Ljubljane je daroval v počastitev spomina prijatelja pok. g. dr. Joža Bohinca lir 100. — Gospod Kovačič Rudolf, gostilničar na Ambroževem trgu je daroval za socialno akcijo Rdečega križa lir 124,85 — darove gostov — iz puščice Pokr. odbora Rdečega križa. — Mali harmonikarji na Vrhniki so darovali izkupiček prireditve z dne 26. oktobra t. l. lir 500 Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč. Vsem plemenitim darovalcem naša najlepša zahvala! — Gospod Kegu Ivan, železničar v pok. iz Ljubljane, Bohoričeva 10, je daroval lir 50 za zimsko pomoč revežem. Najlepša hvala. — Klub »Burja« iz Ljubljane je daroval kot podporo socialni akciji Rdečega križa lir 250. — Gospod dr. Janko Berce z rodbino je daroval mesto cvetja na grob pok. gospe Toneje Terezije lir 100 Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč. — Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč v Ljubljani, je darovala rodbina dr. Zivko Lapajne iz Ljubljane v počastitev spomina pok. prof. Vladimira Lapajne, lir 100. — Uredništvo Pokojniškega zavoda za nameščence v Ljubljani je darovalo mesto venca na grob g. Matevžu Kreku lir 323. — G. Matej je daroval Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč, v počastitev spomina pok. Ludvika Fleša lir 300. — Vsem darovalcem iskrena hvala!

Ljubljana

1 Križanska moška in mladeniška kongregacija proslavi jutri, v nedeljo, 16. oktobra, praznik svojega drugega zavetnika, Duhovno opravilo jutraj in zvečer ob šestih. Jutraj med sv. mašo skupno obhajilo družbenikov.

1 V nedeljo, 16. novembra, ob 5 popoldne vsi v frančiškansko dvorano, kjer uprizaro frančiškanska prosveta zabavno komedijo »On in njegova sestra«. Vstopnice že dobite v predprodaji v trgovini Stilloj, Frančiškanska ulica.

1 Kongregacija gospodičen in kongregacija učiteljic pri Sv. Jožefu v Ljubljani. Skupno sv. obhajilo v novembu ne bo tretje, ampak četrto nedeljo dne 23. nov. ob pol 7. V ponedeljek, dne 17. nov. je ob pol 7. zvečer shod. Predstojništvo.

1 Pevke in pevci akademskega cerkvenega pevskega zbora. Pevska vaja za akad. službo božjo pri os. frančiškanih je v soboto zvečer ob pol 7 in v nedeljo dopoldne ob 10. Nove pevke in pevci dobrodošli; vhod h pevskim vajam je poleg frančiškanske porte.

1 Jutri, v nedeljo ob 5 ponovi »Rokodelski oder« »Zabavni večer«, na katerem sodelujejo številni pevci in igralci. Ljudje, ki so prisostvovali predstavi, so bili nad vse zadovoljni. Vsem, ki si žele razvedrila in zabave, priporočamo, naj si ogledajo »Zabavni večer«, ki bo

jutri ob 5 popoldne v Rokodelskem domu. Med dejanji godba. Predprodaja vstopnic bo jutri od 10—12 in eno uro pred predstavo v Rokodelskem domu, Petrarkova 12-1.

1 Zahvala. Sešel Antonija, zaščitna sestra, je imela v Zelenu jamu zdravstveni tečaj, katerega je organizirala Slov. kršč. ženska zveza v Ljubljani. Gđ. predavateljici najlepša hvala za njena poučna predavanja. — Ženski krožek — Zelena jama.

1 Namesto venca na grob blagopokojnega ravnatelja g. dr. Joža Bohinca je poklonil g. dr. France Logar, zobozdravnik v Ljubljani 75 lir Mladinskemu zavetišču v Zelenu jami za revne otroke. Otroci bodo molili za blagega pokojnika in za blagohotnega dobrotnika.

1 Razdeljevanje oblačilnih nakaznic bo neprekinjeno zaključeno danes soboto 15. t. m. ob 18. Zamudniki in vsi drugi, ki iz kateregakoli vzroka ne bodo sedaj dobili oblačilnih nakaznic, naj sedaj ne hodijo v mestni preskrbovalni urad ponje, ker je treba najprej urediti vse sedanje gradivo, pač pa naj potrpe, ter pridejo ponje šele tedaj, ko bo objavljeno, kar se v kratkem zgodi.

1 Odsek za oblačilne nakaznice mestnega preskrbovalnega urada bo odslej uradno v mestni hiši na Ambroževem trgu št. 7 in sicer v I. nadstropju poleg vojaškega urada. Ljudje naj zaradi oblačilnih nakaznic ne hodijo več v Mestni dom, temveč samo v I. nadstropje nekdanje Zidanove hiše na Ambroževem trgu, kjer je bil prej Mestni pogrebni zavod in sta sedaj tudi še socialni in vojaški urad.

Četrta knjiga

„Slovenčeve knjižnice“, prelepa zgodovinska povest iz Koroške pred 500 leti

Podkrnoški gospod

je izšla!

Povest je spisala Dolores Vieser.

Stane le 5 lir.

Dobite jo po vseh knjigarnah in trafikah.

Naročite se na celotno zbirko „Slov. knjižnice“!

Kupite tretjo knjigo „Slovenčeve knjižnice“

Deklica s Prisoi - Anže

tiskano na antičnem papirju in vezano v platno. Stane 20 lir.

1 V počastenje ge. Terezije Tonejčeve so stalni gostje kavarne »Evrope« za mestne reveže podarili 722,30 lir. v imenu svoje ljubljene soproje je pa mestnim revežem poklonil sam g. Anton Tonejč. Se posebej 1.000 lir. Plemenitost gostov in lastnika ugledne kavarne »Evrope« je vsem Ljubljančanom najlepši zgled visoke srčne kulture našega mesta. Mestno poglavarstvo izreka vsem darovalcem najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

1 Veliki koncert Glasbene Matice ljubljanske, ki se bo vršil v ponedeljek, 17. t. m., bo vodil mladi nadarjeni dirigent Samo Hubad. Ponovno je nastopil na javnih koncertih, prvotno kot dirigent orkestra našega državnega konservatorija, odnosno Glasbene akademije, katere gojence je bil, nato z orkestrom ljubljanske Filharmonije in vodil njen samostojni simfonični koncert, pa tudi že z zborom Glasbene Matice, katerega stalni korepetitor je. Ponedeljkov koncert je pripravil z vso vestnostjo in prepričani smo, da bo imel tudi tokrat, ko bo vodil veliki mešani zbor s solisti in orkestrom uspeh. Na koncertu bo pela operna pevka V. Heybalova z ork. Lajčevčev samospev Zavela je roža in ker je obolela g. Golobova, je prevzela altovski solo članica ljubljanske opere altistka Bogdana Stritarjeva. Solo je v Satterjevi Jejtejevi prisi. Prav posebno pa se opozarjamo na prvo izvedbo Arničeve Te Deum simfonije, ki bo v ponedeljek ob pol 7 v veliki Unionski dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

1 Ribji trg. Včerajšnji petkov ribji trg je bil delno založen z morskimi in sladkovodnimi ribami. Prejšnji petek ni bilo rib na prodaj. Iz Trsta je bilo uvoženih do 200 kg raznih morskih rib. Na prodaj so bile: pasare (vrsta morskih listov) po 24 lir, cipilji po 34 in sardoni po 16 lir kg. Iz Severnega morja je prispela na trg sveža polenovka po 24 do 26 lir kg. Od sladkovodnih rib so bili na prodaj karpji po 20 in belice po 15 do 16 lir kg. Novi nalet snega je preprečil prodajo gob, ko je bil drugače tudi četrtek zaradi slabega vremena neprikladen za nabiranje gob po bližnjih gozdovih.

1 8 točk smeha. V nedeljo dopoldne ob pol 11 bo v Frančiškanski dvorani nastop že znanih komikov »Pavličič«. Da bo nastop res poln smeha, jamčijo že naslovni točki, kakor: »Na divjem zapadu«, »Nanking-Pomparicku«, »Vesela mornarja«, »Primadona Bunka, današnji svet, kruh, mast in moka« itd. Med posameznimi premori bosta zapeli gospodični Miša in Moisa, kateri sta pravi siamski dvojčici, veseli pesmi. Kdor je že videl postavne konferencije Bičija ali gospodične Čiči ali glasbenikov Tikija in Kokija, ta se jim je do solz nasmajal. Komur je do smeha pred kosilom, ta v nedeljo dopoldne v Frančiškansko dvorano. Radi velikega zanimanja si nabavite vstopnice v trgovini »Stilloj«, Frančiškanska ulica in v nedeljo dve uri pred pričetkom predstave.

Zahtevajte v vseh lokalih »Slovenca«

1 Otroci v nevarnosti! Kje? Kdo je to? Sandy, možiček, velik eno ped, ljubeč in bistri, katerega si lasti trojica igralcev iz varietete in dvoje sorednikov, ki slutita v njem vir dohodkov. Cigav bo ta otrok?... Vsak ga hoče imeti. Toda dobiti ga more le oni, ki je poročen, kajti le rodbina more jamčiti za dober odgoj otroka. To, kar se dogaja za njega ali okoli njega, je več ali manj vrtoglavo. Vidimo ga, ko se pojavja nenadoma sredi scene

Mlekarice in perice bodo obvezno cepljene proti legarju

Zoper tifus je bilo odredeno obvezno cepljenje z naredbno Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino z objavo v »Službenem listu« dne 5. novembra ter bo to cepljenje izvedel za ljubljansko občino mestni fizikat v dnevih od ponedeljka, 17. t. m. dalje.

Po tej naredbi so obvezne priti k temu cepljenju vse osebe, zaposlene pri zbiranju in razpečanju mleka, torej vse osebe mlekarne in mlekarne, enako pa tudi iz vse mestne občine ljubljanske vse osebe s kmetij, ki imajo krave in mleko prodajajo v mesto, a ne samo one osebe, ki mleko dostavljajo, torej ne samo mlekarice, temveč tudi vse one osebe, ki krave molzejo.

To cepljenje bo opravljeno z uživanjem tablet v osmih zaporednih dneh. Vsi brez izjeme, ki morajo biti cepljeni, se morajo jutraj ob 8 do 9 teči, torej brez zadržanja zglasiti pri mestnem fizikatu v Mestnem domu. Po končanem postopku bodo vse te osebe dobile pismena potrdila, ki jih lahko pokažejo na zahtevo uradnim organom, s temi potrdili se bodo pa izkazale tudi pri strankah, katerim dostavljajo mleko.

Ves ta postopek je brez bolečin in brez za-

mude ter prav učinkovita zaščita pred morebitnim obolenjem za tifusom.

Ker je znano, da se tifus tudi z mlekom zelo rad razširi, zato je naredba Visokega Komisarja med drugimi tudi mlekarice določila za to zaščito.

Poleg že navedenega oseba, predpisuje naredba cepljenje vsega oseba, ki je zaposlena v javnih pralnicah, prav tako pa tudi vseh peric, ki se obrtoma pečajo s pranjem perila. Tudi vse te osebe naj se v ponedeljek, 17. t. m. od 8—9 oglasijo pri mestnem fizikatu za 8 dni trajajoči postopek zaščite proti tifusu.

Za kršitelje določb te naredbe je določena kazen do 1000 lir in izguba pravice nadaljnjega obratovanja.

Če se razen naštetih oseb žele tudi druge osebe zavarovati proti tifusu, imajo tudi to priliko, da se v ponedeljek jutraj zglasijo na mestnem fizikatu, kjer bodo brezplačno dobile zaščitne tablete.

Vsak, ki pride k cepljenju, naj prinese s seboj kozareček, ker je treba pri zauživanju tablet piti vodo.

Iz Srbije

Nov pomočnik ministra za socialno politiko in ljudsko zdravje. Srbska vlada je imenovala novega pomočnika ministru za socialno politiko in ljudsko zdravje ter je ta položaj zaupala odvetniku in biv. podpredsedniku biv. senata dr. Djuri Koturju. Dr. Kotur je politično prišad dr. Milana Stojadinovića.

Dobra vinska letina v Srbiji. Okolica Zupe, ki slovi po svoji dobri kapljici, je letos pridelala 24.000.000 l vina. Vino sicer nima toliko sladkorja kakor druga vina, je pa še vedno zelo dobro ter bo vinogradnikom dalo precej zaslužka.

Mestne policije v vseh banatskih mestih. Podban v Velikem Bečkereku je rešil vprašanje javne varnosti po banatskih mestih enotno tako, da bodo vsa banatska mesta dobila s 15. novembrom mestne policije.

Ljudje si znajo pomagati v stiski. V Banatu je bilo že v normalnih časih precej težav z nabavo kuriva. Radi sedanjih razmer, ko trpe zimo in mraz celo nekateri kraji, ki imajo skoraj pred nosom gozdove, je za drva v Banatu še težje. Banatčani so pa to vprašanje rešili tako, da so vse svoje peči dali predelati in jih sedaj kurijo namesto z drvi in premogom z odpadki od predvra, ki ga dobivajo iz tovarne v Veliki Kikindi.

Jagodina ima novega župana. Jagodina, znano industrijsko mesto, je prejšnji teden dobila novega župana. Ban moravske banovine je na to mesto postavil odvetnika Tomaža Djordjevića.

Akcija predsednika kruševačke občine za varnost in preskrbo meščanov. V Kruševcu je bilo prejšnji teden veliko zborovanje meščanov, na katerem je govoril tudi kruševački župan Krsta Novaković, lekarnar in bivši narodni poslanec. V svojem govoru jih je najprej opozoril na posledice, ki bi zadele meščanstvo, če bi se ponovili dogodki, ki so se pred kratkim odigrali v tem mestu. Omenjal je tudi dogodke pred 28. septembrom in naglašal, da so nemške oblasti simpatično vzele na znanje lojalno zadržanje Kruševčanov. Zato jih pa tudi ni zadel kazen, kakor druga mesta. Zupan je končno sporočil meščanstvu tudi skrb predenika erbeke vlade za to mesto, ki ga je s pošiljkami večje količine živil rešil večjih težav pri prehrani. Nedel je poslal za kruševačko meščanstvo vagon moke, štiri vagonce pšenice in milijon dinarjev v gotovini.

Izšla je

Družinska pratika za leto 1942.

Dobili jo boste za ceno

L 2'—

v Ljudski knjigarni, v trgovini Ničmen in v vseh drugih knjigarnah in mnogih trgovinah v Ljubljani in na deželi.

Ker naklada ni velika, sežite takoj po pratiki sv. Družine.

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6, mr. Hočvar, Celovška c. 62 in mr. Gatus, Zaloška c. 47, Moste.

Poizvedovanja

Na Poljski cesti je bila najdena črna denarnica z manjšo vsoto denarja. Dobi se v lokalu Emonska cesta 2.

Iz Spodnje Stajerske

Predzgodovinska najdba v Celju. Ko so na Graški cesti v Celju te dni kopali jarko za kanalizacijo, so izkopali štirioglasto belo marmorno ploščo, ki je bila prav dobro ohranjena. Plošča je bila iz 1. stol. po Kr. Na plošči je latinski napis, ki pove, da je osvobodjenec. Moglo sebi in svojim, zlasti pa svoji 20 let stari umrli hčerki Dubniji, postavil nagrobnik.

V Trbovljah so zgradili novo občinsko hišo, ki je bila dne 3. novembra dograjena. Pri tej priliki je govoril župan dr. Moder.

Nesreče. 51 let star kmet Jože Drozg iz Jencev pri Št. Ilju v Slovenskih gorah, je padel z visoke lestve ter si zlomil ključnico. — 60-letnega delavca Jožeta Kolarja s Teznega je povozil tovorni avto ter mu zlomil členke na levi nogi. — Oba se zdaj zdravita v mariborski bolnišnici.

Zbiranje steklenice dne 8. novembra je imelo popoln uspeh. Ljudje so nagromadili nabiralec toliko steklenice, da jih ni bilo odpelati niso mogli. Zato bodo zdaj te steklenice, ki niso bile odpelane, morali v šolo prinesiti učenci, odkoder jih bodo pooblaščenici odpeljali.

Umrli so: V Slovenjem Gradu Jožeta Wantur, rojena Pok. — V mariborski bolnišnici je umrl 5 let stari sinček krova Jeriča s Teznega, dalje je tam umrla 16 let stara posestnikova hči Ivanka Hucherer iz Loč pri Zbelovem.

Mariborčan — nemški vojni poročevalec. — Nemški listi poročajo, da so nemški vojni filmi pretekli teden kazali tudi slike, ki jih je na boljši posnel Mariborčan Jožef Šifko. Pred časom je prostovoljno odšel v nemško armado, kjer je zdaj dodeljen kot vojni poročevalec diviziji SS. To je prvi Mariborčan, ki služi v tej največji vrsti nemškega orožja.

Preskrba Belgrada z mlekom. Zaradi preskrbe Belgrada z mlekom nameravajo v Belgradu ustanoviti veliko zbiralo centralo mleka, ki ga bodo dobivali iz vseh srbskih krajev. Na ta način mislijo tudi zatreti prodajanje mleka pod roko, ko so ga premožnejši sloji lahko plačevali po 13 in 14 dinarjev liter.

Stavbni material od porušenih hiš in stavb prodaj za drag denar. Razdejanja, ki ga je napravilo bombardiranje Belgrada 6. aprila in poznejše dni, danes koraj ni več opaziti. Vsa od bomb poškodovana poslopja so ali popravili ali pa odsiranili vse ruševine. Uporaben stavbni material so pokupili razni stavbeniki, ki so zanj dali okoli 50 milijonov dinarjev.

Nove srednje šole v Srbiji. Srbska vlada je sprejela uredbo, s katero je zaprla vojno-obrtno šolo prejšnjega vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu. Namesto te šole je pa odprla v Kragujevcu srednjo tehnično šolo in moško obrtno šolo.

Nabavljalna zadruga »Filatelist« v Belgradu. Zanimanje za zbiranje starih in novih znamk je v Belgradu po končani vojni zelo naraslo, kar najbolje dokazuje okolnost, da v Belgradu posluje v zadnjem času kar 32 trgovin z znamkami. Nova zadruga bo nabavljala znamke za svoje člane po ceni, ki so določene za znamke brez tujih posredstev. V odboru zadruge je med drugim tudi biv. š. minister dr. Vjekoslav Miletić.

Obvezna oddaja 1% letošnjega pridelka koroze za begunce. Radi prehrane beguncev je srbska vlada izdala zakonsko odredbo, po kateri morajo vsi kmetje v Srbiji brezplačno oddati 1% letošnjega pridelka koroze.

Deklica ubila orla. V vinogradu Vase Antula blizu Kovina se je pred kratkim spustil mlad orol ter raztrgal več kokiš. Na orla je naletelo dekle in mu zagnalo opeko v glavo. Dekletova teta ga je nato bila s kolom po glavi in vratu in ga tako spravila v nezavest. Z dekleto sta nato orlu zvezali krili in noge in ga živega odnesli na dom. Orol je bil mlad ter je imel v premeru nekaj nad 1 meter.

Srbija bo pokrila vse svoje potrebe v sladkorju. Po podatkih, s katerimi razpolaga srbska vlada, bo Srbija z Banatom letos pridelala 36.700 ton sladkorja.

KULTURNI OBZORNIK

Verdijev »Rigoletto« v operi

Letos poteka ravno 90. leto, kar je napisal Verdi eno svojih najpopularnejših oper, po svojih melodioznih arijah znano tudi človeku, ki sicer ni prepoznaven obiskovalec opernih gledališč. Po nekaterih več ali manj uspešnih operah je bil »Rigoletto« prva Verdijeva opera, ki je imela nesporen uspeh v svetu. Svežost tega dela tudi danes po tolikih letih še ni zbledela. Res je sicer, da je na primer že Verdi sam v svojih poznejših delih svoja izrazna sredstva zelo izpopolnil, tako da se zdijo »Rigoletto« v primeri z njimi nekam naivno preprosti; da ne govorimo o poznejših opernih skladateljih, ki so bili v tem oziru že kar rafinirano iznajdljivi. To, v čemer je pa »Rigoletto« še danes tako privlačen, je njegov močan dramatični razvoj, končujoč se z zaključkom, ki v svoji tragičnosti vedno zbudi sorodne strune v človeškem srcu; dalje izrazita melodika in prozornost v harmoniji in v instrumentaciji. Verdi je v bistvu že v tem svojem umetniškem prvencu, če ga smemo tako imenovati, ves tak, kot ga poznamo iz njegovih naslednjih oper prav tja do »Falstaffa«. Izraz je mogoče spremeniti, osebnosti ne.

Ljubljanska Opera je te dni po daljšem odmoru uprizorila »Rigoletto« v Primožičevi režiji; imenovani je obenem tudi pel glavno vlogo, v kateri je že prej goslovil v številnih evropskih mestih, tako na primer v Pragi, Budimpešti, Trstu, Reki, Zagrebu, Splitu in Beogradu. Pevsko ima Primožič izdaten glas, s katerim popolnoma obvlada prostor; njegove izrazne možnosti so velike, kar mu je v prid pri stremeljenju, doseči čim popolnejšo skladnost med petjem in igranjem. Igralsko je bil na višini zlasti v tretjem dejanju. Tudi režijo je spretno vodil; razmestitev in medsebojna razgibanost ter vigranost solistov in zbora je posrečena posebej v prvem dejanju in v začetku tretjega; so pa za vsakega režiserja nekatera težja rešljiva mesta v operi, posebno pri daljših solističnih arijah, kjer zbor skoraj nujno prevzame statično oratorijsko vlogo. — Glavno žensko vlogo je lepo odigrala Ribičeva. Postavljena je bila pred nelahko nalogo, ki jo je pa v splošno zadovoljnost vsestransko dobro rešila. Pevsko je položila glavni poudarek na arije, s katerimi si je osvojila občinstvo. Pri premieri je bila manj disponirana kot pri repriji. Ko se ji vloga še nekoliko vleče, bomo dobili v njej izvrstno izoblikovano Gildo. Mantov-

skega vojvodo je podal Manoševski. Posebej moram poudariti njegov neprisiljeno zvoneč, tudi v višinah izrazito tenorsko barvan glas, ki ima že po naravi simpatičen prizvok. V igri se je zdel malce hladen za svojo vlogo; lahkomiselneža, veseljaka, spletkarja, skratka: človeka, ki besede »krepost« nima v svojem slovarju, bi kazalo tudi v igri krepkeje podčrtati. Izrazit Sparafucile, razbojnik, je bil Lupša, ki ima v vseh legah mladostno zvoneč glas. Tudi igralsko je svojo vlogo dobro podal. Vlogo sestre Magdalene je izvrstno zaigrala Franja Golobova, ki je po večletnem odmoru ponovno nastopila na našem odru. Njen v vseh legah izravnani glas priča, da imamo v njej izvrstno pevko, ki se v majhnem okviru, katerega ji nudi vloga Magdalene, skoraj ne more prav razprostrti. Zato z zanimanjem pričakujemo njene Amneris v Aidi. — Od večjih vlog moramo omeniti še M. Puglja, ki se je v preroško postavlo grofa Monterone prav dobro vživel. K splošnemu uspehu so v manjših vlogah še prispevali B. Stritarjeva kot družica Gilde, Sladoljev in Dolničar kot dvorjani, mnogo obetajoči M. Kos in Poličeva kot grof in grofica Ceprano ter Apfeltauerjeva in M. Gregorin. Kot vedno, je tudi v tej predstavi vzbujal občo pozornost zbor, ki ga je izvežbal Simoniti. Njegovo precizno, skoraj koncertno izvajanje zasluži najvišjo pohvalo; posebno vzoren je njegov nastop v drugem in tretjem dejanju. Tudi orkester, ki ga je vodil D. Zebre, je bil veren interpret skladateljevih intencij: splošnemu dogajanju na odru se je vedno podrejal, le izrazitejšie viske je močnejše postraval. Sploh moramo šteti sedanji upravi opernega gledališča v veliko dobro, da je položila na osvetežev ter na številčno in umetniško izpopolnitev orkestra in zbora toliko pažnje. Tako sta v zadnjem času stopila v ospredje dva najmočnejša faktorja vsega opernega dogajanja, ki sta bila prej po vsej priliki nekoliko omalovaževana in zanemarjena. Odmev tega izboljšanja in njega ugodne posledice je opaziti tudi pri občinstvu, ki pri vsaki predstavi skoraj do zadnjega prostora zasede vse gledališče. — K uspehu »Rigoletta« sta veliko pripomogla tudi inž. Franz in inž. Golovin; prvi je oskrbel primerno sceno, drugi pa naštudiral plesne točke. S sodelovanjem vseh naštelih, pomeni izvedba »Rigoletta« v naši Operi v resnici lep uspeh.

M. Tome.

Pred izvedbo nove simfonije B. Arniča: »Te Deum«

V ponedeljek, dne 17. t. m. bo na koncertu Glasbene Matice ljubljanske v veliki Unionski dvorani prva izvedba Arničeve Te Deum simfonije pod vodstvom dirig. Sama Hubada. Delo bosta izvajala pevski zbor Glasbene Matice in simfonični orkester Zveze godbenikov. O Arničevem delu, ki je bilo napisano leta 1932, prinašamo naslednje podatke:

Kot je za Arniča že po vseh njegovih delih značilno, da nikakor ne more zatajiti svojega temeljnega nagnjenja do čistega muziciranja, do popolne glasbe, tako tudi v njegovi prvi Te Deum simfoniji ne smemo iskati njenega »misla«, še manj njene vsebine ob nekem slavnostnem religioznem dogodku, ki bi mu bilo treba glasbene elike. Tako programatsko glasbeno elikanje nima vezi s tisto globoko čisto glasbo, kjer sicer naslov daje nek bežen pogled v skladbo, a skladba dokončno izzvani kot popolno doživetje skladatelja samega, ker ji je vdihnil del svojega življenja, vso vsebino notranjih doživetij ob dogodkih, ki so mu jasno črtali tok njegovih misli in mu po njegovih, popolnoma ga prevzemajočih čustvih dajala oni impulz in nastrotje, da je zapel iz dna samega sebe svoj lastni »Te Deum«. Prav v tem je veličina te simfonije, ki ji beseda sama daje le meglen prikaz, kajti vsebinsko je itak ne more povsem zajeti. Saj je čista in popolna glasba bližja človeškemu doimetju in človekova duša lažje sprejme po svojih čustvih vase vse ono veselje in skrb, razdvojenost in mistični opoj življenja, pa tudi njega trdno vero in neusahljivo upanje.

Da ni takemu doživetju mogoče odkazati ozko izhajene poti, zahteva njegova svojskost in samobitnost in zato je Arnič v vsej skladbi pretrgal vezi že ustaljenih form in življenje oblikoval z vso glasbeno samoniklostjo, kot je njemu življenje kovalo pot vanj. In v tem doseže svoj višek, ko v veličastnem zaključku dozori v trdnosti izklesani iz težkih dni prebolelega trpljenja mladega človeka daleč od rodne grude med nerazumevajočim svetom. To trdno upanje je bilo porok novim in neizčrpnim silam ki vedno znova in znova dajejo z vso elementarno impulzivnostjo dokaz svojskemu, nad vse bogatemu doživljanju in izražanju. Le popolna (absolutna) glasba tako mojstrsko razgrne vso mogočo globino človekove duše da lahko neposredno veže človeka s človekom. Tu moramo

Arnič priznati tisto neodoljivo silo, ki človeka iztrga iz ozkih vezi vsakdanjih malenkosti ter mu v vsej svoji popolnosti daje občutiti vse objemajočo čustveno globino skladatelja samega. In v tem nam je glasba bližja, kot pa beseda.

V kratkih besedah naj označimo še notranjo zgradbo simfonije. Ko s samozavestnim in zanosnim vzletom prične prvi — Allegro stavek, ee glavna tema razlaga v pozavnah in tubah, nato se tematično nadalje razpleta. Kasneje nam v ostinat-skem prepletanju vzpluje vsa ritmika, vzbrstlost in živost življenja, ki v stranskem melodičnem stavku vzbuja spomin na trpkost nekdanjih dni.

Drugi stavek — Antifona — Andante je nekako dvodelna pesniška oblika s triom v zaključku. To je boleš duše, spev človekove notranje bolečine, ki nam jo razkriva v krasnih barvnih tonih, segajočih do najsikrivnejših in najnežnejših strun. Bolečina raste, kipi, se razboli v silnem fortissimu in končno kot neizpeta, nedokončna boleš zaključi v nežnem pianisimu.

Boleš je potihnila, zato je tretji stavek — Scherzo — Allegro vivace jasnejši, v njem prevladuje zopet ritmična prepletenost življenja z njegovo dramatično. Po glasbeni strukturi je zgrajen nekako v sonatni obliki.

Priključni se mu Finale, kjer nastopi še zbor. Tu doseže simfonija v polifoni zgradbi svoj višek, življenje nam izpoje svojo zanosno pesem; v recitativu ob samostojni temi orkestra prikaže hvalno zamlislenost in v veličastno bežni fugi dvigne svetlo upanje in trdno vero do dokončnega mogočnega silnega zaključka.

Simfonija nam je izpeto življenje. Ta Arničeva simfonija se bo v celoti prvič izvajala na ponedeljkovem koncertu. Del te simfonije, Antifono, je izvajal avtor sam solistično na orglah leta 1936. na svojem koncertu v ljubljanski Stolnici.

Poleg te simfonije se bo izvajala Sattnerjeva kantata za soli, mešani zbor in orkester: Jelftejeva prireaga s solisti Valerijo Heybalovo, Bogdano Stritarjevo in Julijem Betettom. Dalje bo zapela gđ. Valerija Heybalova s spremljevanjem orkestra dva Lajovčeva samospeva: Zaveza je roža in Pesem o tkalcu. Za simfonični orkester je instrumentalni obo samospeva skladatelj L. M. Škerjanc. Začetek koncerta bo točno ob pol 7 zvečer.

Prireditve Bačkih Hrvatov v Zagrebu. Bački Hrvat, so imeli 9. t. m. v Zagrebu veliko prireditve, na kateri so med drugim izpovedovali tudi svojo zvestobo poglavniku.

Ivan baron Ožegović umrl. V Varaždinu je umrl v 69. letu starosti Ivan baron Ožegović Barabaševski in Belski, vlastelin in starem utrjenem dvorec v Beli pod Ivančico. Ta hrvatska plemenitaška družina je dala Hrvatski več uglednih cerkvenih knezov, politikov, rodoljubov in drugih javnih delavcev.

Sirjenje narodne prosvete v Bosni. Zaradi širjenja hrvatske narodne prosvete v Bosni so sarajevski hrvatski časnikarji, pesniki in pisatelji ustanovili pododbor Matice Hrvatske.

Belgrajska »Donauzeitung« o novem podpredsedniku hrvatske vlade. Novemu podpredsedniku hrvatske vlade dr. Džaferju Kulenoviću posveča zagrebški dopisnik belgrajske »Donauzeitung«, Gruber, daljši članek, v katerem poudarja, da je to imenovanje nov korak h konsolidaciji in utrditvi notranjopolitičnega položaja v hrvatski državi. S tem imenovanjem so se po mnenju omenjenega nemškega časnikarja vse važne politične organizacije na Hrvatskem izrekle za ustaški pokret ter sodelovanje pri zgraditvi nove državne skupnosti.

Vodja nemške narodnostne skupine na Hrvatskem, državni podtajnik. V smislu sporazuma med nemško narodnostno skupino in hrvatsko državo, je poglavnik imenoval vodjo nemške narodnostne skupine na Hrvatskem, Branimirja Altgayerja, za državnega podtajnika v predsedništvu vlade, ki je odgovoren samo poglavniku.

Uspeh hrvatskega dirigenta v Bratislavi. Lovro Matačić, znanj hrvatski dirigent, je pred kratkim dirigiral v Bratislavi opero »Carmen«. Predstavi je med drugimi prisostvoval tudi predsednik slovaške republike dr. Tiso.

Zimski večeri so dolgi -

lepa knjiga vam jih razvedri in skrajša.

Najlepše - najzanimivejše - najcenejše - so knjige »Slovenčeve knjižnice«
Izbajajo vsakih 14 dni.

Vsaka knjiga, v obsegu ca 200 strani in z dvobarvnim ovitkom stane
samo 5 lir.

1. decembra izide: Božena Némecova:

Pravljice (s slikami)

Prevedel dr. Tine Debeljak.

Te pravljice slavne češke pisateljice, ki je napisala tudi Babico, spadata med bisere svetovne mladinske književnosti. Večno žive pravljice motive je pisateljica znala ogrniti v novo obliko in jim dala barvo in dejanje, da nepozabne žive v našem spominu. — Mamice brale jih boste svojim malčkom, ki vas bodo s široko razprtimi očmi poslušali. — Mladina: brala jih boš znova in znova. — Odrasli: svet domišljije in lepote iz vaših otroških let se bo spet razgrnil pred vami.

Starši: Ne pozabite jih naročiti vašim otrokom. So krasno vzgojno čtivo in najlepši Miklavžev dar, ki vas bo stal le 5 Lir.

Na vse vas pa smo še posebno mislili. Kmalu bodo božični prazniki. Takrat je lepa knjiga še posebno ljuba za čtivo in darilo. Zato bomo izdali 15. decembra 6. in 7. knjigo naenkrat. Tako boste za praznike dobili:

Sven Elvestad:

Mož, ki je oropal mesto

Prevedel Blaž Poznič.

Detektivska povest, če je pisana res duhovito in s potrebno literarno ambicijo, je in ostane najprimernejše berivo za razvedritev in duševni odpočitek. In Elvestad je pisatelj, ki ima vse dobre lastnosti za zgodbe iz tega žanra, saj ga kritika prišteva poleg Doylea med najizrazitejše predstavnikove detektivske literature. V tej knjigi ni nobenih umorov in drugih »grdihi« kriminalnih zadev. Je le silno napeta povest o znamenitem znanstveniku, ki iz »znanstvenec« potrebe krađe kar na debelo in ki med drugimi okrađe tudi policijskega načelnika v Oslu (s stanovanjem vred) in svojega glavnega nasledovalca detektiva Kraga. — Duhovito zapletena in šegava zgodba, ki jo boste res veselili.

Ernest Claes:

Pokojni župnik Campens (s slikami)

Prevedel L. Ogrin.

Razen prejšnje detektivske povesti boste dobili za božič, praznik miru in osrečujočega optimizma, še Pokojnega župnika Campensa (izgovori Kampensa), eno najprisernejših knjig v vsej književnosti. — Ze ko je izšlo nekaj poglavij v »Slovencu« je to delo vzbudilo splošno zanimanje. Še večje bo sedaj, ko je prevedeno v celoti in opremljeno s številnimi izvrstnimi flamskimi slikami — S to knjigo je flamski pisatelj Claes — pri nas ga že poznamo po Beloglavčcu — dal opis svoje mladosti v prosti vasi pokrajine Kempen, ki je tako podobna naši Dolenjski. — Vrstijo se pisani dogodki in zgodbe mladih in starih vaških prebivalcev, ki jim župnikuje Campens, do dna priprosta in svetniška duša.

To je knjiga vaške sosesčine, pobožnih, grešnih in navianih župljanov in radostne mlade neugnanosti.

V njej je toliko priskrbe topline, vedrega humorja in pristne vaške modrosti, da je nedvomno najlepša in najprimernejša knjiga, ki jo vam moremo dati za božič.

Vsak, kdor naroči vso zbirko knjig (24 knjig), bo dobil 25. knjigo VELIKI BELI MOLK zastonj!

Ta knjiga v predprodaji ne bo stala 5 Lir kakor ostale knjige „Slovenčeve knjižnice“, ampak 20 Lir. Zastonj jo bodo dobili le redni naročniki na vso zbirko knjig!

Kdor pridobi 5 naročnikov na celotno zbirko 24 knjig, dobi sam za nagrado vseh 25 knjig.

Naročite torej vso zbirko knjig, dokler je še čas! Do 25. t. m. se lahko še naročite na vso zbirko! Kdor je naročen na vso zbirko, dobiva knjige po pošti na dom! Plačuje pa lahko mesečno! Le neopovedljivo se mora obvezati, da bo vzel vse knjige zbirke.

Vsak, kdor je naročen na vso zbirko „Slovenčeve knjižnice“, bo lahko dobil tudi veliki „Slovenčev koledar“ kakor naročniki „Slovenca“, „Slovenskega doma“, „Domoljuba“ in „Bogoljuba“ za ugodno ceno 9 Lir in 2 Liri za pošiljatvene stroške, skupaj torej za 11 Lir, ko sicer stane 20 Lir!

Če kdo želi imeti knjige „Slovenčeve knjižnice“ v platno vezane v originalne platnice, mu to lahko oskrbimo za doplačilo 6 lir za vsako knjigo. — Knjige, ki jih kdo namerava dati vezati, je treba izročiti ali poslati upravi „Slovenčeve knjižnice“, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste dali knjige sami vezati naravnost v knjigoveznicu, vas bo to stalo mnogo več.

Naročite „Slovenčevo knjižnico“ takoj!

„Slovenčeva knjižnica“, Kopitarjeva ulica 6, Ljubljana

Iz Hrvatske

Hrvatska ima v Pragi generalni konzulat. Na predlog zunanjega ministra je poglavnik podpisal odlok, s katerim je hrvatska država odprla v Pragi generalni konzulat.

Zaposlitev Hrvatov iz Srbije na Hrvatskem. Prejšnji pomočnik gradbenega ministra v Beogradu, inž. Čelepin, je s poglavnikovo odredbo postavljen za svetnika II. pol. skupine 2. stopnje v ministrstvu za promet in javna dela.

Sprememba krajevnega imena. Izdana je zakonska odredba, po kateri se odsedaj imenuje Bosanski Aleksandrova pri Banja Luki, Adolfstal.

Spopolnitev zakonske odredbe o prestopu iz ene vere v drugo. Zakonsko odredbo o prestopu iz ene vere v drugo so na Hrvatskem spopolnili v tem smislu, da za prestop maloletnika do končanega 18. leta zadostuje pristanek matere, če je oče odsoten ali pa mrtev.

Poveljnik policijske straže za vse državno področje. Poglavnik je podpisal odlok, s katerim je imenoval ustaškega polkovnika Franja Lukea za poveljnika policijske straže za vse državno področje.

Visoki krediti za zidanje novih državnih poslopj na Hrvatskem. Hrvatska vlada je dosedaj izdala za zidanje novih državnih poslopj in za popravilo starih 140 milijonov kun.

Zakonska odredba o privatnih glasbenih šolah. Izšla je zakonska odredba o samoupravnih in privatnih glasbenih šolah ter o privatnem glasbenem pouku sploh. Po tej uredbi se dele vse glasbene šole na priprave (nižje), v katerih traja pouk 4 leta, in na srednje glasbene šole, v katerih traja pouk 6 let. Tistim šolam, v katerih je pouk izenačen z učnim načrtom hrvatskega državnega konservatorija, lahko minister tudi prizna pravico javnosti.

Prva partija

40

»No, policija,« je priznaval Martinek. »Zaradi bengaličnega ognja, veš? Oni so mislili, da je tam pretep. Ampak eden izmed policajev je poznal Andreja še iz vojne, in tako se je vse nekako poravnalo. Jaz pa nisem hotel imeti s tem nič opraviti in sem šel z Adamom domov. Saj veš, jaz za take reči nisem. Toda z Adamom sva se zelo lepo pogovarjala.«

»O čem?«

»No, tako na eploh. O življenju... o smrti,« je rekel Martinek neodločno. »On ima vse tako nekako zapeteno. Umreti, to je bajne — jaz že ne vem več, kako je to povedal; toda mislim sem na tebe, da je škoda, ker te ni zraven. Ti imaš vendar šole.«

»Od kod veš, da imam šole?«

»No, saj se vidi, to se pozna.«

»Kaj misliš, Jenda,« je rekel Stanko obotavljivo. — ali naj to šolo dokončam?«

Tesar se je nasmehnil, češ, to se samo po sebi razume. »No, veš, to moraš!«

»Zakaj?«

»Zato, ker za rudarja nisi. Ti loviš strop z rokami, prijatelj. Precej se vidi, da ne spadaš tja. Kot junak, to morda že, ampak kot rudar ne. Kje neki! — Cisto sem pozabil. Kako je s tvojo roko?«

»Pohabljenec bom,« je rekel Stanko dostojanstveno mirno. »Presti so proč.«

»Zakaj pa jih vtišča med prečke,« je godrnjal tesar. »Ampak ne boj se, te bodo že dali nekam. Dokler ima človek eno roko, še zmeraj lahko dela. Ampak v jamo se menda ne boš več vozil, prijatelj, s tem je že konec. Saj kot vozač nisi bil vreden.«

Stanko zre jasno, prijazno na tovariša Martinka; trdi si, trd, prijatelj; ampak življenje je trdo. »Jaz pojdem v pisarno, Jenda.«

»No kajpak. Kam drugam bi šel!«

»In študiral bom za inženirja. Potem se bom vozil v rudnik — čeprav samo z eno roko.«

»Saj boš samo poveljeval, za to ti ena roka zadostuje,« meni tesar. »Seveda kopati bi ti z eno roko ne mogel. Le kar študiraj!«

Stanko je zdrčal z nogami s postelje. »Martinek, zakaj si hud name?«

»Nisem. Ampak če boš zdaj študiral, kaj bi — Mi smo o tem včeraj govorili,« je rekel iznenada, »in smo si to tudi tako razložili. In smo rekli, da moraš dostudirati. Pa smo poslali Andreja na ravateljstvo, v imenu partije, a tam so mu rekli: o, to mi že vemo; to je tisti Pulpan, ki se je javil prvi izmed vseh. Jaz ne vem, kdo jim je to povedal. Morda Hans.«

Stanko je bil neizmerno ginjen. »Fantje, vi ste mislili tudi na to?«

»I no,« se je nasmehal tesar. »To nam pravi že sama pamet, da ne boš več spadal med nas. Da, Verica te pozdravlja.«

Stanko sedi na postelji s povešeno glavo. Torej to je že opravljeno, — kakor da se nekaj trga, ga boli in mu odlega. Ze sama pamet pravi, da ne boš več spadal med nas. To se zdaj še tako ne vidi; ampak ko se lotim dela, ko bom sedel nad knjigami — to bo med nami zmeraj večja razdalja; čez knjige, prijatelji, vas več ne dosežem. Joj, bili smo si takšni tovariši! Toda brž ko preneha skupna vez tovarištva, — je že vse tuje. Ne vemo več dobro, o čem smo se pogovarjali —

»Cuj, Jenda,« je začel obotavljivo Stanko. »Ko bom na direkcijski, — Od Adama bi mi bilo do tam nekoliko predalet. Kaj misliš, ali naj se ne preselim malo bliže?«

»Dobro bi bilo. To pa to.«

»Poglej, če bi ti to pojasnil Adamu —. Meni je rekel očka Suchanek, da imajo čedno sobo pri nekem Pokornih. Ali bi ti ne hotel pogledati tja?«

»Zakaj pa ne,« je takoj soglašal tesar. »To bo tisti podpaznik Pokornih; sin jim je šel k vo-

jakom —. Ustavil se bom pri Adamu in potem bova odnesla tvoje reči tja. Da se ti ne bo treba seliti s tole roko.«

»Priden si!«

»Eh, kajpak! Zelo rad ti ustrezem!«

Stanko se je oddihnil. To bi bilo torej opravljeno, in lahko se začne novo življenje. Res, znotraj ta rana še malo krvavi, ampak kar prijetno je človeku; to je moralo biti, prijatelj. Stanko se gubanči čelo, ker premišlja. Vse v redu.

Tesar Martinek je vstal in mečkal v rokah svojo čepico. »No, Stanko, zelo sem bil vesel —. In včasih pridni pogledat otroka!«

»Zelo se ti zahvaljujem — za vse, Jenda. In pozdravi vse prvo partijo —.«

»Da, vse ji bom sporočil.«

»Mladi orjak gre po prstih proti vratom.«

»In povej jim, Martinek — povej jim, da se jim tudi za vse zahvaljujem.«

Martinek kima med vrati. »Bom povedal.« In soka se skozi na pol odprta vrata. »Bog te živi, Stanko!«

Stanko sedi na postelji in si grize preste. Torej med vas več ne spadam, kajne? Drugam ga tudi ne. Kaj hočem? Menda že mora biti tako. Toda človek je grozno sam.

XXVII.

Res je, Stanko mora o marsičem premišljati; na prsih pestuje svojo levico kakor bolno dete in grbanči čelo, ker misli in modruje. Ko pa se približa peta ura, vse pusti in se za nič ne zmeni, sede na posteljo tako, da ima kolena pod brado, in meži. Zdaj se prva partija že pripravlja, da se bo odpeljala v jamo. Zdaj se najbrž vsi preoblacija, si slačijo erajce čez glavo in spuščajo hlače s pasa; čuti se moška telesnost. Pepek gotovo godrnja, očka Suchanek bebiha, Matula puha in Adam molče in resno mežika z vpadlimi očmi kakor bav-bav. Martinek se mirno smehlja, da, fantje, to

Rdeči križ sporoča

V Ljubljani, 10. nov. 1941.

Balanč Mici, Kamnogiška 20, Berčič Vinko, Celovška 5, Gavrilovič Olga, Baragova 11-II, Janežič Julijana, Vidovdanska, Josifovič Lepa, Glavarjeva 10-1, Kimovec Jolanda, Turnograjska 4, Kolina Mirko, Korotanska 18, Kristan Helena, Janševa 1, Križaj Iva, Glavarjeva 13a, Michler Anči pri t. Bonač, Milojčič Terezija, Velikova ul. 3,

Mišek in Netopir

45

A kar nenadoma je laterna ugasnila. Misku se je kar grlo stisnilo.

»Bog pomagaj!« je zašepetal. »Čudno: nobene sapice ni, pa je luč ugasnila! To mora biti nekaj posebnega v tem hlevu,« je še pomislil in gledal, kako bi se kam skril.

Cez čas je zaslišal nekakšen šepet in glas, ki je prihajal od nekod iz globine.

»Kaj pa je zdaj to?« se je Mišek vprašal. Tipal je dalje in je zapazil nekakšen pokrov v tleh.

Odprl ga je in že je videl stopnice, ki so vodile v tajen hodnik. Zdaj je razumel, na kakšen način se Netopir skriva in izginja in spet prihaja na dan!

Mišek se je odpravil na delo. Na vsak način je hotel odkriti, kam vodi ta hodnik. Brez pomoči se je plazil dalje, držeč v roki laterno, ki jo je bil spet prižgal.

rodbina Mišič J. Aleksandra, Petročnik Vladka, Škofja 6, Pirh Emil, zobni atelje, Povh Olga, Medvedova 1, dr. Samsa Ivan, prof. škof. gimnazije, Milivoje Stanisavljevič, univerza, Strman Božo, Mandelčeva 1, Vincencijeva konferenca, Brata Vlah, manufaktura, Julijan Srečko, Zupanc Franja, Škofja 7-II, Lajovic Milivoj, Komiška 20, Iskri Vekoslav.

Pisec pisma na Krušič Slavo naj dvigne pismo.

Dalje naj se javijo na Tyrševi cesti 11, v tajništvo: Mira Habič, Celarc Ivan, Adamič Alojzij, Potočnik Ivan, Kutin Franja iz Maribora, Polić Stojan in Slavko, dijaka, Vagaja Božena, Gorjupova 16, Knific Franciška iz Celja ali sorodniki.

Rdečemu križu so darovali: sostanovalec g. Lapajeta Vladimirja, namesto venca na grob, lir 150, gospa Lojzka Vargazon lir 50. — Vsem darovalcem najlepša hvala!

Kaznovani prodajalci

Policija, ki ji je poverjeno nadzorstvo nad cenami živil, je ugotovila, da se naslednji pro-

dajalci v zadnjih dneh niso držali veljavnih predpisov ter niso imeli razobešenih cenikov.

Kadunc Lidija, mlečarna, Florjanska 9; Lovše Marija, prodaja zelenjave, Vozarska 5; Bajc Ivan, cvetličarna, Tyrševa 34; Zalaznik Vinko, poslovojdja, Janševa 39a; Bergant Srečko, prodaja zelenjave, Ločnikarjeva 14a; Perčinčič Franc, elektrotehnik, Gosposvetska 16; Japelj Marija, prodaja zelenjave, Stadijska 68; Valenčič Emilija, prodaja zelenjave, Borovnica 12; Indihar Ana, prodaja zelenjave, Kamnik 35; Lampič Ivana, prodaja zelenjave, Bizovik 6; Blejec Ema, gostilna, Selenburgova 4; Andlovic Marija, prodaja zelenjave, Karlovska 11; Kavčič Milan, elektrotehnik, Mostni trg 35; Sazanov Stanislava, prodaja sadja, Cesta na Brdo 12; Princič Herta, cvetličarna, Stari trg 3; Skale Ivan, cvetličarna, Puharjeva 5; Bahovec Srečko, cvetličarna, Franciškanska 3; Čeh Ivan, cvetličarna, Gasilska 14; Pavlin Stanislav, cvetličarna, Knezova 7; Šimenc Antonija, cvetličarna, Selenburgova 1; Keše Matija, cvetličarna, Linhartova 5; Mušič Marija, prodaja zelenjave, Ig 1.

Vsi zgoraj naštetih so bili kaznovani z globa.

Zapustil nas je za vedno naš najvise ljubljani, plemeniti in dobri soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

dr. Stanko Lapajne

univerzitetni profesor itd.

K večnemu počitku ga bomo spremili v nedeljo, dne 16. novembra 1941 ob treh popoldne z Zal, kapellice sv. Nikolaja, na pokopališče k Sv. Križu. Trpljenje naroda je bilo tudi njegovo trpljenje, zato prosimo, ustrežajoč njegovi želji, da se mesto cvetja pomaga najbednejšim. — Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, Krško, dne 14. novembra 1941.

Globoko žalujoči:

Vida, soproga; ing. Cvetko, sin in ostali sorodniki.

Kap jih je zadela...

6

»Iz česar sledi,« nadaljuje Tessa z nekakšnim redkim sijem v prebrisanih očeh, »da pride gospod Chappell celo sem!«

»Tako je! Upam, da bo gospod Chappell že v treh dneh tukaj. Če bi bilo mogoče, da bi Reg stanoval v gradu, bi vam bila...«

»Toda, to je vendar samo po sebi umevno!« poudarja Tessa s presenetljivo naglo. »Tako vsaj lahko računamo tudi na vašo prisotnost.«

»Prosim. Veselilo me bo!«

»Hvala vam!« Torej, gospe Helen, potem vas prosim, da mi napravite posmrtno masko mojega brata!«

»Rade volje!«

»Honorarske zadeve takoj poravnaj!« Hotela pa bi imeti za grajsko dvorano bronasti posnetek...«

»Za grajsko dvorano? Kaj boste po tem dogodu še ostali na gradu Heatherstone?«

»To se razume!«

»Tako! Seveda, to je vaša stvar! Nisem sicer bojazljiva, toda jaz bi na vašem mestu ne ostala! — Drugače pa, brn je za posmrtno masko ne-navadna enov...«

»Oh, zakaj pa?«

»Ker dajemo prednost beli snovi, ki bolje poznajo belo barvo smrti...«

V gospe Cassertonovi je zopet oživel trgovski duh.

»Vpliva izbira snovi kaj na honorar?« Helena odgovori z nasmehom: »Ne! Računala vam bom dvatisoč dolarjev za izgotovitev posmrtno maske, vračunan je že odliček v zlahten kov, bodisi bron ali srebro...«

»Počakajte! Srebro! Saj izgleda tudi belkast!«

»To bi šlo! Ste zadovoljni!«

»Zadovoljni?« je vprašal tretji glas iz za vrat.

»Kaj, Charles je še tukaj?« vpraša Tessa zasmehljivo.

»Krožijo še zmeraj jastrebi nad mrtvim levom? Mislija sem, da si že davno zapustil grad.«

»Gospa Helena, ne ozirajte se na njegovo besedičenje! Charles je strašno lačen denarja...«

»O ti, ti...«

»Stop! Shut up! Drži gobec!«

Heleni je ušel tihi »oh!«

Toda Tessa je kljub temu opazila njen vzklík.

»Mi artistii govorimo med sabo malce drugače kot je v navadi meščanskih rodbin...« reče zbe-gano.

»Toda, saj vaju ne bi rada motila...«

Motila? vpraša Charles grobo. »Motila? o tem ni govora. Nasprotno, vaša prisotnost mi je potrebna. Rad bi namreč preprečil tisto stvar s posmrtno masko, gospe Chappell. Dvatisoč dolarjev za tak malenkostni odliv iz mavca. Kaj si mislite? Tak mavčni odlivček vendar ni nič posebnega. Tega torej ne bomo naročili. Tako potratno!«

Medtem se je gospe Chappell dvignila.

Tuje je pogledala tega moža, ki se je bila z njim srečala v teh dneh svojega bivanja na gradu samo pri malicah. In pri teh se je izkazal Charles Casserton, ki ji je bil predstavljen kot bratranec gospe in gospoda Cassertona, kot izredno molčeč človek.

Charles Casserton je imel maski podoben obraz, iz katerega so žarele črne oči in pričale o neukročenem značaju.

Njegov pojav je dal Heleni že večkrat misliti; kajti obnašanje, kakršnega je izkazoval od njega lastnik gradu, ni pričalo o sorodnih vezeh.

Tessa je zalila rdečica.

»Gospa Helena, obžalujem, da se Charles obnaša tako čudno. Če se vam takoj ne opraviči, bom zahtevala, da v tem trenutku zapusti grad!« je vzklíknila razdraženo.

S predznim in preudarnim nasmehom se nadeloni Charles na stebel.

»Kaj si prav za prav domišljaš? Si li trdno prepričana, da ti je Henry zapustil sploh kak penny?«

Tessa se prezirljivo nasmehi.

Pristopi k staromodnemu zvoniku in potegne za uvezeti trak, ki je visel sredi knjižnice zraven visokega pulta.

Naladno zaškripljejo nenamazaní skripci, čez katere je bila speljana žica.

»Kaj si upaš?« zaškriplje Charles z zobmi.

Helen Chappell je zamenjela priložnosti, da bi se izognila temu mučnemu družinskemu prepiru.

»Zvonili ste?« vpraša mali hišnik Gavin in se hlapčevsko prikloni.

»Phineas?« pravi Tessa z rezkim glasom. »Ci-gave ukaze izvršuješ sedaj, Phineas, odkar je gos-podar mrtev?«

»Vaše, my lady!«

Tessa se čuli prijetno počaščena, ker jo je imenoval my lady.

»In če zahtevam, da odstraniš gospoda Charlesa?«

»Potem bom ukaz izvršil!«

Charles zaškriplje z zobmi: »Kar poizkusi kaj takega! Tessa! Pošlji stran svojega služabnika. Ko bomo odprli oporoko, boš morda drugače govorila. Upajmo, da je Henry bolj upošteval moje za-sluge kot jih pa ti!«

Hišnik Gavin se poslovi s hlapčevskim poklo-nom.

Njegovo nepremično, vase zaprto lice ni raz-odevalo, kako mnenje je zavzel v tem družinskem prepiru.

vam je nekaj lepega, tale špital. Stanko šteje mi-nute. Zdalej najbrž prihaja Andrej, na glavi ima prepoteni klobuk in v roki jamščarico ter šteje z očmi svojo partijo. Eden, dva, tri, štiri — kje je peti? — »Tukaj,« se šepetaje javlja Stanko, »tukaj sem!« Delajte, delajte, moramo iti, se jezi paznik Andrej. — No, saj že gremo.«

Zdaj že mendo gredo proti kletkam in vihtijo svoje jamščarice; nič kaj jim ni do govora. Srečno, fantje! Kletka se spusti v črni rov; Andrejsov obraz postaja trd, očka Suchanek miga z ustnicami kakor bi molil, Matula puha, Pepek zeha in dolgi Adam ščiti z roko svojo jamščarico in mežika v prazno; samo Martinek je miren in nekoliko zaspan. In neprestano bežijo črne stene kvišku, prva partija se pogreza v brezno — fantje, bi jim rad zakričal Stanko, srečno! In pri tem kakor da se pogreza z njimi in zre navzgor, kamor neprestano bežijo te črne, poteče se stene.

Kletka se ustavi, in partija gre po neskončnem obokanem hodniku pod nizom žarnic. Sprejaj stopa Andrej, samo sabljo mu daj v roko, ena, dve, ena, dve, na levo kreni — in prva partija koraka v vrsti v črni premogokop. Stanko zre za njimi kakor iz daljave; pet jamščaric se guga in brli zmerom naprej, je že na dnu neskončne teme. Zdaj spet na levo, tisti dolgi blede človek jim od-pirja lesena vrata, srečno! Soparica, težki zrak oemnajestice je Stanko tako zalil, da mora dihati z odprtimi usti. »Vroče, kajne?« se smehlja Mar-tinek, kakor da gredo po polju. Samo še kosček — že so menda tam, kjer sta Martinek in Matula po-pravljala opaži; koliko je teh novih opornikov in prečnikov! Tamle je že videti jamščarico in usnjato čepico gospea Hansena. Andrej vzpenja prsi in udarja po vojaško s petami skupaj, javlja se prva partija: paznik Andrej, kopača Adam in Suchanek, tesar Martinek, zidar Matula, pomožni kopač Fal-ta in vozač Pulpan. — Kaj Stanko je tudi tukaj? — »Seveda je,« šepeta Stanko. »Kje naj bi bil, če ne z vami!«

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praz-nikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Odlična igralka in plesalka Marika Röck v dvojni vlogi v velofilmu

KORA TERRY

Močna vsebina! Kraska glasba in ples! V ostal-ih vlogah: J. Sieber, Will Quadflieg, Will Dohm

KINO MATICA - TEL. 22-41

Film priredbe duševne lepote in otročje razigranosti

Otrok v nevarnosti

MISA AUER in BABY SANDI, dvoje filmskih »traktov«, kot jih še nimate videli v pravi nobenem filmu!

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Film iz krogov visoke družbe

Ljubavni valček

Film o valčku, o prvi ljubezni in o prvem skan-dalu. Elizabeta Simon, Zita Szelecky, Evgen Po-taky in Julij Csortos

KINO UNION - TEL. 22-21

Mali oglasi

Službe

Dobe:

Uradnika

za vse pisarniške posle in knjigovodstvo sprejme tekstilno podjetje. Znati mora italijanski in nem-ski jezik in po možnosti stenografijo. Izbrne po-nudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Uradnik« št. 12961. (b)

U najem

Boljša gospa

vešča italijansčine, z dol-goletno prakso, vajena reda in snage, išče go-stilno na račun. Naslov v upr. in podružnicah »Slov.« pod št. 12703. (n)

Dijaki

Dijaško sobo

za sina šestosolca, z do-bro in zadostno meščan-sko hrano, pri boljši družini, po možnosti s priključkom domačemu si-nu - dijaku, ob dobrem varstvu, iščem za 1. de-cember v Ljubljani. Po-nudbe na naslov: V. Ja-kil, Krmelj, Dolenjsko.

Posestva

Stavbne parcele

v izmeri od 700—800 m², v Stožicah, prav blizu gl. ceste, so naprodati. Reflektanti naj pošljejo ponudbe s ceno na upr. »Sl.« pod sifro »Stožice« št. 12687. (p)

Prodamo

Več peči

velikih in malih, prodam po nizki ceni. Generator delavnica. Tyrševa cesta, dvorišče Fligovec. (l)

Tessa se obrne k gospej Chappell: »Prosim, bi bili tako dobri in izoblikovali posmrtno masko?«

»Toda honorar boš plačala sama!« poseže zlobno vmes Charles Casserton.

»Kar se tega tiče, je samo ob sebi umevno, da bom plačala jaz — Henryjeva dedinja. Prosim, da smatrate Charletovo nesramno obnašanje kot po-sledico njegove elabe vzgoje. Oprostite zato, Helen!«

»Vidim, da sem odveč!« zasika Charles. »Pu-stim dami sami...«

3.

»Bremen« je počasi plula od obrežja. Na promenadni palubi je stala Lolita Bena-vente; njeno temnorjavo oblačilo se je vidno odbi-jalo od oblek drugih živo obklečenih dam. V roki ji je vihrala temnoredča tancica, s katero je ma-hala v zadnji pozdrav trojici, ki je stala na obrežju.

»For a lucky day!« je še zadnjič zaslišal Chap-pell njen jasni glasek.

»Srečno, da bi bil srečen dan! Da, razkošna Lolita, to je tudi naša želja!« zamrmra komisar. Visok ladjin trup izginja v megli.

»In sedaj?« reče Ambrose ter pomaha taksiju. »Kam?« vpraša sofer.

»Koledvor! Hočemo na Skotsko!«

»V London!« popravi Chappell.

»Prosim, vstopite!« pozove sofer.

»Kaj nameravaš v Londonu?« povprašuje čas-nikar. »To je vendar ovinek...«

Mesto odgovora mu poda Chappell brzjav-ko, ki jo je prejel tik pred izkrcanjem.

»Pošcite Scotland Yard; nadzornik Higgins!« Ne brez zanimanja, toda tudi ne pre